

České slovo

Slovensko uctilo Štefánikovu památku

Sedmdesáté výročí tragické smrti generála dr. Milana Rastislava Štefánika, jednoho ze zakladatelů čs. státnosti, uctilo Slovensko v neděli 7. května trýznou na Bradle. Ač bylo nevlídné počasí, přišlo několik tisíc lidí z celého Slovenska a zastoupena byla i Morava. Oficiální pořad za účasti zástupců Národní fronty a státních i místních úřadů byl zahájen po 14. hodině v dešti a větru. Po hudebním a pěveckém úvodu řečník za Národní frontu v krátkém projevu připomněl životní data Štefánikovy osobnosti a opatrně zhodnotil jeho význam. Představitelé státní správy na vrcholu mohly položit věnec v místě, kde odpočívají tělesné pozůstatky Milana Rastislava Štefánika a jeho druhů. Oficiální shromáždění bylo pak — po půlhodinovém trvání — rozpuštěno a účastníci upozorněni na odjezd autobusů. Část přítomných odešla, ale půl druhého tisíce lidí zůstalo. Začali se shromažďovat na vrchní terase mohyly, kde skupina mladých Bratislavců rozprostřela slovenskou vlajku.

Nezůstala tam dlouho: asi po 10. minutách ji přišel zabavit zástupce Místního národního výboru. Vlajku odnášel za pískotu a protestů přítomných. Dr. Ján Čarnogurský vystoupil, aby přečetl projev spisovatelky Hany Ponické, která — ač churava — se trýzni zúčastnila. Její projev o Štefánikovi byl odměněn vděčným potleskem. Shromáždění zazpívalo československou státní hymnu a dr. Čarnogurský navrhl, aby se shromáždění postavilo za úplnou rehabilitaci generála Štefánika a za obnovu jeho památníků na celém Slovensku a aby byly též obnoveny názvy ulic a náměstí, z nichž bylo Štefánikovo jméno odstraněno. Dr. Čarnogurský potom ještě žádal, aby se do státního znaku Československé republiky vrátil tradiční slovenský dvojkríž na trojvrší. Shromáždění návrh schválilo a pověřilo spisovatelku H. Ponickou, aby o žádosti uvědomila slovenskou vládu a komisi pro novou ústavu ČSSR. Po 16. hodině se shromáždění v klidu rozešlo. Početná skupina příslušníků Státní bezpeč-

nosti neměla důvod zakročít. Ovšem účastníky pilně fotografovala. Kameramani slovenské televize si z trýzni odnesli mnoho záběrů. Pasivita policie vůči neoficiální části trýzni, uspořádané z podnětu Nezávislého hnutí za občanskou svobodu, byla překvapením, neboť pohotovostní oddíl i s vodními děly byl připraven v záloze v Březové pod Bradlem po celou dobu pietních oslav až do večera.

Paní Hana Ponická dopisem z 10. května požádala Ivana Knotka, předsedu slovenské vlády, aby došlo k úplnému zhodnocení zásluh M. R. Štefánika v našich dějinách, aby byly obnoveny památníky a ulice a náměstí znovu pojmenovány jeho jménem. Rovněž žádala, aby se do státního znaku republiky vrátil tradiční znak Slovenska, dvojramenný kříž na trojvrší. „Tradiční kříž nelze nahradit jiným znakem, jako nelze nahradit ničím úctu, kterou Slováci ke svému tradičnímu znaku pociťují,“ napsala Hana Ponická.

Nová ústava: Cesta k národnímu usmíření?

Komunisté v Praze píší novou ústavu. Od puče v únoru 1948 je to již potřetí, co se chystají přesvědčit svět, že Československo je státem ústavním. V květnu 1948 narychlo vyhlásili ústavu, kterou jim prezident Beneš odmítl podepsat. Pod její egidou a v jejím rámci se po dvanáct let odehrávalo nejbřutálnější a nejtragičtější drama moderních československých dějin. Během nich KSČ zdecimovala lidský i materiální potenciál republiky. Byl v tom kus historické ironie, když na jejich konci v roce 1960 nadělila republice novou ústavu, přejmenovala ji na republiku socialistickou a sama sobě dala ústavní záruku, že je a bude vedoucí silou československého státu. Kam to tato vedoucí síla za dalších dvacet let přivedla, nejlépe dosvědčuje sovětská invaze a okupace, „Poučení z krizového vývoje“ ve straně a společnosti po 13. sjezdu KSČ a neschopnost současného režimu vypořádat se s dědictvím pohrom, které na republiku navailo čtyřicet let komunistické diktatury. Namísto toho má Československo dostat z rukou komunistů — stranické komise pod vedením generálního tajemníka Miloše Jakeše a pracovní skupiny ministra Mariana Calfy — novou ústavu.

Klasickým vzorem moderních ústav a ústavně právní teorie je dvě stě let stará americká ústava z roku 1789. Podle ní má ústava trojí funkci. Za prvé proklamuje, kdo je zdrojem vší moci ve státě, a stanoví jeho nezadatelná práva. Za druhé určuje podmínky, za jakých občané vstupují do politického života a s jakými právy a povinnostmi se ho zúčastňují. Za třetí definuje strukturu, vztahy a pravomoc vládních institucí. Přitom odpověď na klíčovou otázku, zdali ústava bude skutečným základním zákonem státu, jemuž bude podřízen veškerý veřejný život, záleží na dvou podmínkách: na tom, kdo ji vypracuje, schvaluje a podle ní vládne; a zdali se stane nedotknutelnou, ne-li posvátnou součástí politické kultury národa. Víc než co jiného apotheosa ústavy je zárukou její životnosti a neporušitelnosti.

První československou ústavu vypracoval v roce 1919 ústavní výbor Národního shromáždění, složeného z poslanců českých a slovenských politických stran. Místy bouřlivá parlamentní debata o návrhu začala

8. ledna 1920, trvala šest týdnů a než byla ústava schválena 29. února, jednotlivé články si vyžádaly 150 separátních hlasování. Nakonec na návrh představitelů slovenského klubu Matúše Duly byla ústava přijata jednomyslně. V jejím čele stálo podle návrhu starého poslance dr. Jana Herbena, „důstojného kamaráda Masarykova“, jak ho apostrofoval vděčný a oslavný výkřik ze socialistických lavic parlamentu, prohlášení, které končilo slovy: „...chceme se

MOJMÍR POVOLNÝ

přičlenit do společnosti národů jako člen vzdělaný, mírumilovný, demokratický a pokrokový.“

Jak napsal Jiří Horák v závěru své přednášky pro RFE, zatímco v okolních zemích v meziválečném období demokracie prohrávaly jedna po druhé ve prospěch autoritativních a totalitních režimů, československá ústava z roku 1920 se osvědčila až do Mnichova. Ferdinand Peroutka vystihl podstatu tohoto zdaru v závěrečné větě kapitoly o ústavě ve své klasické knize *Budování státu*: „Zůstanou tedy, jak Angličané věří, i zde, při této svobodomyšlné ústavě, věřící zárukou nerušených svobod mužové než zřízení. Dobrá ústava musí být doplněna dobrou politikou.“ I když politický systém, který na základě této ústavy zřídili mužové 28. října, měl své nedostatky, ústava nikdy nezavřela cestu k jejich nápravě. Nebýt Hitlerova náporu, jistě by ji byla otevřela i k vyřešení nejpálčivějších otázek roku 1938.

Naproti tomu obě první komunistické ústavy imitovaly vzor Staliny sovětské ústavy z roku 1936 co do zrodu, postupu a podstaty. Komunisté se nikoho na nic neptali, ústavy si odhlasovali a pak na ně zapomněli. Z diktátu KSČ na papíře všechna krásá, ale všechna v absolutní moci strany.

Ústava, která se letos v Praze připravuje a má vejít v platnost v roce 1990, sleduje tutéž cestu. Jestliže na ní zůstane, skončí stejným způsobem a se stejnými důsledky jako ústavy z roku 1948 a 1960. Vyjde a zůstane jako bezvýznamný cár papíru, zatímco by nová ústava mohla a měla poskytnout politickou a právní základnu pro radikální a všeobecnou přestavbu, po níž všechno v Československu volá.

Aby nová ústava mohla být odpovědí na toto volání, je třeba k její přípravě přistoupit z jiného konce, musí vycházet z následujících zásad a splnit tyto podmínky:

(1) Příprava návrhu ústavy nesmí zůstat monopolem KSČ a Národní fronty. Musí k ní být přibráni v rovné míře a se stejnými právy zástupci všech nezávislých hnutí, protože právě ona reprezentují pravé smýšlení československého lidu. Václavu Havlovi se musí dostat stejného postavení v Praze jako Lechu Walesovi ve Varšavě.

(2) Návrh ústavy by měl být po veřejné debatě předložen k referendu za záruky tajného a rovného hlasování.

(3) Schválená ústava by měla být podána Radě Evropy spolu se žádostí o členství v této mezinárodní organizaci.

(Dokončení na straně 2)

Václav Havel podmíněně na svobodě

Spisovatel Václav Havel je od 17. května 1989 po čtyřměsíčním věznění zase na svobodě, i když podmíněně. Byl zatčen 6. ledna v Praze na Václavském náměstí za tehdejších manifestací za Jana Palacha. Později byl odsouzen na 8 měsíců. Dne 16. si odpykal polovinu trestu a poněvadž ve vazbě disciplinovaně vykonával své povinnosti, mohl požádat o propuštění z vězení.

Rozhodnutí o tom padlo 17. května u Obvodního soudu pro Prahu 4, v senátě, jemuž předsedala dr. Eva Květenská. Senát se o výroku radil — nebo aspoň předstíral, že se radí — dvacet minut. Potom oznámil, že Havel může být propuštěn na svobodu. Pobyt na svobodě je podmíněn osmnáctiměsíční lhůtou.

Při soudním jednání směli být tentokrát přítomni Havlova manželka, bratr a další příbuzní a rovněž jeho přátelé. Rozhodnutí o propuštění z vazby přijali pochopitelně s radostí. Soudní řízení sledovali také zástupci amerického a britského velvyslanectví, novináři — redaktoři francouzské tiskové kanceláře AFP, bostonského deníku Christian Science Monitor, New York Times a několika dalších. Za oficiální Výbor československé veřejnosti pro lidská práva se zúčastnil dr. Klimeš. Kameraman čs. televize natáčel záběry, ovšem ani ne tak pro vlastní potřebu, jako spíš na prodej televizním stanicím v cizině.

Po čtyřiceti minutách, v nichž se vyřizovaly vězeňské formality — se Václav Havel ocitl na svobodě. Po hublily, vyholené, bez vousů, ale zřejmě v dobré náladě. Na otázku západoněmeckého televizního reportéra, jaký má pocit jako člověk, který je opět svobodný, pohotově odpověděl, že se cítí výborně, ale že nikomu nedoporučuje jít do vězení jen proto, aby sám takový pocit zažil.

Havlovo propuštění je nepochybně ústupkem čs. režimu, který nemohl už dál ignorovat značný nátlak domácí i světové obce kulturních pracovníků, kteří se za Havla postavili a požadovali jeho propuštění. V

tom smyslu se veřejně vyslovilo přes tři tisíce kulturních pracovníků v Československu. Počet hlasů ze zahraničí, projevy spisovatelů, dramatických umělců, výtvarníků a novinářů, se vůbec nedá ani odhadnout. Byl obrovský.

Havel sám si je toho dobře vědom a za solidaritu poděkoval, především

lidem z domova, jejichž postoj je riskantnější, ale ocenil i podpůrné akce v zahraničí. Zdůraznil však, že ve vězení nebyl jen on sám, že tam jsou mnozí další přátelé a dobří lidé, na které se nesmí zapomínat a za které je třeba bojovat.

Reakce na Havlovo propuštění? Mluvčí holandského ministerstva zahraničí řekl, že Havel byl zadržen za pokojného shromáždění, propuštěn byl pouze podmíněně, ve vězení zůstává řada jiných obhájců lidských práv. Britské ministerstvo zahraničí projevilo radost nad Havlovým propuštěním, ale zdůraznilo, že ve vězení vůbec neměl být. Diplomatičtější kruhy v Londýně jsou přesvědčeny, že britská vláda nepokládá ojedinelé rozhodnutí čs. soudu v Havlově případě za pokrok v dodržování lidských práv. Sta a sta článků v mezinárodním tisku vyzývaly v tomto duchu: v Československu byl z vězení propuštěn muž, který ve vězení nikdy neměl být.

Jedna zajímavost: Václava Havla přišel uvítat z vězení a pozdravit na svobodě — třebaže podmíněně — Alexander Dubček.

Gabčíkovo, ale už ne Nagymaros

Maďarský ministr zahraničních věcí Gyula Horn pozval v sobotu 13. května na půl sedmé večer do svého úřadu československého a rakouského velvyslance v Budapešti, aby jim oznámil, že maďarská vláda toho dne rozhodla s okamžitou platností na dobu dvou měsíců zastavit všechny práce na dunajském vodním díle v Nagymarosu. V dvouměsíční lhůtě si maďarská vláda vyžádá od neutrálních expertů, aby provedli ekologický, biologický a seismologický průzkum, jehož výsledky budou předloženy maďarskému parlamentu, aby rozhodl, zda se má v budování vodního díla Nagymaros pokračovat či od projektu vůbec upustit.

Od vodního díla Nagymaros je jeho slovenská část, Gabčíkovo, neodmyslitelná. Na Gabčíkovo se pracuje už deset let. Gigantická stavba, někdy rozsahem srovnávaná s egyptskými pyramidami, pohltila miliardy korun, utopily se v ní celé vlaky cementu, oceli, železa, nemluvě o strojním zařízení. Pro Československo znamenala tedy zpráva o zastavení prací v Nagymarosi katastrofu. Kdyby maďarská vláda od dohody o stavbě díla Gabčíkovo-Nagymaros odstoupila, musela by — podle prvních odhadů zahraničních agentur — zaplatit jenom Československu částku půl miliardy dolarů. Rovněž by musela odškodnit rakouské podnikatele, jejichž nároky

jsou snad ještě o něco vyšší. Jiné odhady mluví o částkách značně přes miliardu dolarů.

Hned po oznámení o zastavení prací na maďarské straně se sešla slovenská vláda, pojednala o situaci a vyžádala si spolupráci federální vlády v Praze. Federální vláda ve stanovisku z 15. května uvedla, že „jednostranný krok vlády maďarské republiky prakticky znamená, že by byl zastaven výkon smlouvy a představuje ohrožení celého záměru.“ Na čs. straně se v oficiálních projevech mluví o nesmírné škodě, protože by se znehodnotila vodní elektrárna Gabčíkovo, která by nemohla vyrábět špičkový, ale jen denní proud, (Pokračování na straně 2)

Nová ústava: Cesta k národnímu usmíření? *Dokončení*

(4) Ústava musí být založena na předpokladu, že všechna moc ve státě pochází z lidu a že stát slouží lidu a nikoliv lid státu.

(5) Dále musí zaručit základní svobody, lidská a občanská práva a rovnost všech občanů před zákonem, včetně záruk, vyplývajících z příslušných mezinárodních smluv.

(6) V ústavě nesmí být zakotvena vedoucí úloha jakékoliv organizace včetně komunistické strany. Jak praví Manifest Hnutí za občanskou svobodu: „Nechť vládně ten, kdo si vydobude důvěru občanů; ztratí-li ji, nechť předá vládu tomu, kdo důvěru získal.“

(7) Ústava musí zaručit, že společenské pluralitě se dostane svobodného výrazu v pluralitě politické, hospodářské a duchovní. Musí z národního života vyloučit jakýkoliv mocenský, organizační a intelektuální monopol.

(8) Po zkušenosti s totalitním chováním KSČ a Národní fronty se musí svobodným politickým stranám dostat ústavní záruky, že budou moci nezávisle provozovat svou činnost, ucházet se o přízeň voličů a podílet se na vládě a na správě veřejných věcí.

(9) Ve struktuře federativního státního systému, který je výrazem národní svébytnosti a rovnosti Slováků a Čechů, by se ústava měla řídit klasickým principem rovnováhy a vzájemné kontroly mezi mocí zákonodárnou, výkonnou a soudní.

(10) Po zkušenosti posledních čtyřiceti let musí být v ústavě zakotvena instituce naprosto nezávislého ústavního soudu a jeho pravomoci rozhodovat o ústavnosti aktů všech tří větví státní moci.

(11) Jak praví shora zmíněný Manifest, „ústava nesmí zpochybňovat československou státní suverenitu.“ To znamená, že nesmí připustit právo žádného státu vměšovat se z jakýchkoliv důvodů do vnitřních věcí republiky.

(12) Namísto toho by ústava měla Československu otevřít dveře do společenství evropských národů, aby v něm našly uplatnění a vyspěly nejlepší vlastnosti a schopnosti jeho občanů.

Naše volání z exilu po takové ústavě je pouze ozvěnou stejného volání po právním státu a svobodném politickém systému, které je slyšet ze všech stran z domova. Jsme přesvědčeni, že za daných podmínek je příprava takové ústavy pro dnešní Československo nejschůdnější cestou národní obrody, politické demokratizace a hospodářské přestavby. Je to také velkorysá cesta k národnímu usmíření. Nejde o nic méně než po čtyřiceti letech vrátit vládu nad republikou do rukou československého lidu.

DĚKUJEME TĚM PŘEDPLATITELŮM,
KTERÍ JIŽ VYROVNALI PŘEDPLATNÉ

Setkání českých a slovenských lékařů

Na podnět dr. Jaroslava Bouze z rakouského St. Antonu, dr. Jarmily Vašíčkové z Braunsbachu a dr. Otakara Zoufalého st. z Neubulachu v Západním Německu, se od 5. do 7. května 1989 uskutečnilo setkání asi padesáti českých a slovenských lékařů na zámku Döttingen v Braunsbachu. Bylo to setkání lékařů, z nichž někteří odešli z Československa v roce 1948, v mnohem větším počtu v roce 1968. Bylo to tehdy celkem na dva tisíce lékařů, kteří snadno našli uplatnění. Dnes je po této stránce situace naprosto jiná, nepříznivá. Vlastní zasedání zahájila 6. května dr. Vašíčková, starosta Braunsbachu hosty uvítal projevem, načež za onemocnělého dr. Bouzu přečetla dr. Vašíčková jeho projev o lékařské etice. Historik Ján Mlynárik promluvil o působení a vlivu českých lékařů na zdravotnictví na Slovensku. Zajímavá byla přednáška dr. J. F. Mašky, který jako lékař prožil třikrát několik měsíců v Afghánistanu na straně mužahedinů. Po kulturní vložce a pietním uctění lékařů, zesnulých na Západě, se konaly volby. Do předsednictva Svazu českých a slovenských lékařů ve svobodném světě byli takřka jednomyslně zvoleni Eva Kotrusová, Jaromír Kubín, Jarmila Vašíčková, Luděk Vašíček, Otakar Zoufalý st. Počítá se spoluprací Jaroslava Bouzy. Informace o roganizaci poskytne dr. Jarmila Vašíčková, Schulstrasse 20, D-7176 Braunsbach nebo dr. Otakar Zoufalý sen., Brenzstrasse 20, D-7265 Neubulach. Na závěr zasedání informovala dr. Marta Tůmová o činnosti Sokola v exilu. Dr. Luděk Vašíček, který je sportovní pilot, umožnil několika zájemcům krásný pohled na hrady a zámky Hohenlohe z ptáčích perspektivy.

Za Dominikem Tatarkou

V Bratislavě zemřel 10. května 1989 ve věku 76 let slovenský spisovatel Dominik Tatarka. Charta 77, jejímž byl signatářem, vydala nekrolog, z něhož citujeme některé části:

Studoval na pražské Karlově univerzitě a na pařížské Sorboně. Než se stal spisovatelem, učil francouzštině. Svými díly v 60. letech silně ovlivnil mladou generaci slovenských i českých intelektuálů a spisovatelů. „Karpatský pastier“, jak sám sebe D. Tatarka nazýval, byl spisovatelem s hluboce zažitou vzdělaností, byl to kultivovaný Evropan, obhlédající pravěť člověka i jeho současnost od úpatí slovenských hor. Tatarkovy texty jsou nezkalenou studní lidské laskavosti, účastnosti a velkodušnosti. O slovenskou literaturu se Dominik Tatarka vysoce zasloužil vytvářením živého, tvárného a bohatého jazyka. Umělecká svébytnost na sebe v Tatarkově osobnosti váže i svébytnost občanskou. Dominik Tatarka v roce

1968 veřejně protestoval proti zmaření Pražského jara a v roce 1976 podepsal Chartu 77. Před mocí tím sám nad sebou podepsal ortel. Až do loňského roku byl československými nakladatelstvími, Svazem spisovatelů i úřady uvržen do klatby. Jeden z nejskvělejších umělců, jaké kdy slovenská literatura měla, nalézal v létech, pro něho velmi smutných a krušných, uznání jen u svých přátel, z nichž mnozí byli stejně pronásledováni jako on. K oslavě Tatarkových sedmdesátin uspořádali jeho přátelé literární sborník, pomáhali mu při vydání jeho nových textů ve strojopisných edicích a v exilových nakladatelstvích. Mezi oficiálně nevydanými díly vyniká především trilogie Písačky, kterou mnozí považují za vrchol jeho tvorby, zejména pro její nadčasový rámec, jazykovou i stylistickou originalitu a univerzalitu jejího myšlenkového a uměleckého poselství.

První máj a druhá hladovka S. Devátého

Čím začít referát o prvomájové oslavě v Praze, uspořádané tentokrát zase na Václavském náměstí? Tím, že policie zadržela některé aktivisty dřív, než se na Václavské náměstí mohli vydat, jiným nařídila zůstat v bytech pod pohrůžkou zajištění. Nebo tím, že než se mohli bývalý mluvčí Charty, Stanislav Devátý, připojit k oslavě, vyžádal si od něho rozhovor Míša Glenney, zpravodaj BBC z Londýna. Když je policie spatřila, Glenneyho napadla, zbila a sebrala mu kazetu se zvukovým záznamem a zničila mu magnetofon. Potom Glenneyho zadržela a když už byla v tom, zadržela i Stanislava Devátého. (Oba incidenty měly mezinárodní diplomatickou dohru.) Nemůžeme ovšem opominout, že celkem bylo v Praze zadrženo 106 čs občanů a čtyři cizinci, kteří asi dodnes nevědí, jak té cti přišli. Někteří účastníci nebyli na Václavském náměstí zadrženi, přesto dodatečně obviněni z přečinu proti veřejnému pořádku. To se stalo mluvčímu Charty, Tomáši Hradílkovi, ale ten na Václavském náměstí aspoň byl. Jenže z téhož přečinu byl obviněn Jan Urban, který na Václavsku vůbec nebyl, což není výmluva, protože ho doma hlídala policie, takže na to má svědky.

Policie dávala pozor na lidi na chodníku i na lidi v průvodu a kdo se jí nelíbil, šel z řady ven. Jejím zásahu uniklo heslo mělnických na transparentu: Z chemičky jde strach — chrlí zhoubný prach, ale heslo Dokument vídeňské schůzky KBSE bylo zkonfiskováno a rovněž tak portrét Michaila Gorbačova.

V Brně policie účast aktivistů nezávislých občanských skupin na oslavě 1. máje rázně zmařila. Zadržovala je při odchodu z bytů, preventivně zadržovala a vodila na policejní strážnice třeba i s dětmi, jednoho sebrala v trolejbusu a si patnáct členů Brněnské iniciativy, kteří přece jen přišli na shromaždiště, prostě odvedla do kanceláří Veřejné bezpečnosti.

V Havlíčkově Brodě dvacet členů nové nezávislé skupiny se postavilo u domu Karla Havlíčka Borovského a stálo tam po celou dobu průvodu s transparentem: Havlíčkova mládež zdraví 1. máj. Pracovníci Státní bezpečnosti skupinu filmovali, ale nezasáhli proti ní.

V Táboře prodavačka Renáta Pánová, aktivistka Demokratické iniciativy, rozvinula před tribunou reprezentantů strany a hostí ručně psaný transparent: Dialog — ne obušky a cely, a pod tím napsala jména Václava Havla, Jany Petrové, Ivana Jirouse, Tomáše Dvořáka a Hany Marvanové. Veřejná bezpečnost provedla prohlídku v jejím bytě i na pracovišti a stihá ji za schvalování trestné činnosti a vyčvalování pachatelů trestné činnosti.

Ale — za deváté — vraťme se k Stanislavu Devátému. Po zadržení na Václavském náměstí 1. května byl dopraven do vězení a poněvadž ohlásil, že zahájí hladovku — kdykoliv je uvězněn, protestuje hladovkou, byl převezen do Thomayerovy nemocnice v Praze-Krči a tam ležel pod přísnou ostrahou. Když byl Devátý na jaře — 16. března — zadržen a uvězněn, hladoval 28 dní, až byl 14. dubna propuštěn. Přátelé Devátého z Výboru na ochranu nespravedlivě stíhaných 12. května oznámili Obvodnímu soudu pro Prahu 1, že přejímají za Devátého společenskou záruku a nabídli kauci v částce 44 000 Kčs, ale státní notář pro Prahu 2, dr. Mašek, ji odmítl převzít.

Potom se za hladovějícího postavil Výbor na obranu Stanislava Devátého. V dopise předsedovi federální vlády Adamcovi upozornil, že je ohrožen život Stanislava Devátého a poukázal na osobní odpovědnost, kterou za to nese předseda Adamec. Jistě byl vlivný i zásah delegace Mezinárodní federace pro lidská práva se sídlem v Paříži. Delegace v čele s předsedou Danielem Jacobim jednala počátkem týdne také s oficiálním Výborem pro lidská práva a apelovala na oficiální výbor, aby zakročil ve prospěch Stanislava Devátého.

Všechny tyto intervence, jakož i ohlas v mezinárodním tisku, který případ Stansilava Devátého vyvolal, vedl k dobrému konci: 19. května odpoledne rozhodl krajský prokurátor v Brně, že se Stanislavu Devátému ruší vazba. Ovšem ihned na svobodu nemohl. Do pondělka zůstal na jednotce intenzivní péče v Krči a pak byl převezen do okresní nemocnice ve Zlíně, který je jeho bydlištěm.

Trestní řízení proti Stanislavu Devátému ovšem pokračuje. Až se uzdraví z následků hladovky, půjde k soudu.

Čechoslováci v USA

Trápi Vás niektorá z následujících otázok?

- na mortagage by sme mali, ale ako naštříme z našich platov na downpayment?
- Len nedávno vyrastol Váš syn či dcéra z plienok a už sniva o vysokej škole?
- starí rodičia sú nám najbližší, ale čo keď ich počas návštevy stihne nejaká choroba alebo prihodí sa úraz?
- z čoho vlastne budeme žiť, keď budeme v dôchodku?
- kde investovať peniaze, ktoré som si našetril na penziu, tak aby som mal zaručený príjem až do smrti?

Ten správny čas na zamyslenie je tu. Kedy a ako podobné problémy predvídať, vyhnúť sa či riešiť — to Vám bezplatne poradím. Šetriace plány — výhodnejšie ako klasická IRA. 401 K — a s veľkou výhodou — so životným poistením, dôchodkovým plánom, úrazové a nemocenské poistenie nie len pre Vašu rodinu, ale aj pre návštevníkov z domova — to všetko Vám vysvetlím v rodnej reči. Neváhajte a zavolajte. Už sa teším do počutia.

Vladimír Sýkora
40 William Street
Wellesley, MA 02181
Tel.: 617-237-4900
617-647-0135
(24 hodín - nechať odkaz)

Volajte collect

České slovo

NOVINY ČESKOSLOVENSKÉHO EXILU

Vychází měsíčně. Vydává, za redakci a inzerci odpovídá dr. A. Benešová, tel.: 6377096 (jen dopoledne). Řídí šéfredaktor F.Meloun.

Veškerou korespondenci posílejte na: *České Slovo*, Postfach 8606/04, D-8000 München 86.

Jegliche Korrespondenz bitte an: *České Slovo*, Postfach 8606/04, D-8000 München 86.

Zeitschrift der tschechoslowakischen Exulanten. Inhaber 100%. Verleger und verantwortlich für die Redaktion u. Anzeigen: Dr. A. Benes, Juristin, Reichenbachstr. 12/1, München 5.

Druck: G. Fimberger, Clemensstr. 27, 8000 München 40

Roční předplatné: normální poštou 25 DM, letecky 14-18 \$ (podle země), cena jednotlivých výtisků 2, 50 DM nebo 1, 20 \$.

Bankovní konto: Commerzbank, Bulowstr. 7, 8000 München 80, č. konta 3710373. Při bankovních převodech z ciziny musíme hradit bank. výlohy v částce 5 DM. Zvyšte tedy, prosím, zaslanou platbu o 5 DM.

Poštovní konto: *České Slovo*, Dr. A. Benes, Nr. 431 04-806, Postscheckamt München.

Předplatné lze uhradit čekem, „Money Orderem“ nebo též v dopise příslušnému zástupci.

Zástupci Českého Slova

a roční předplatné v jednotlivých zemích:

AUSTRÁLIE: lodí 20 \$A, letecky 30 \$A
František Nový, Mount Compass, S. Australia 5210
DÁNSKO: 90 DKr.

FRANCIE: 75 Fr.
Alois Čížek, 37 Av. J. Segretrain, F-93220 Gagny, tel.: /1/ 43882466

JIŽNÍ AFRIKA: lodí 25 Rnd., letecky 33 Rnd.
Jiří Nechytil, 9 Bushhau Rd., West Turfontein
Johannesburg, South Africa

KANADA: lodí 14 \$ Can., letecky 17 \$ Can.
P. a L. Stanislav, 1723-58 St.N.E., Calgary, Alta.
T1Y 1M8

NORSKO: 90 NKr

RAKOUSKO: 155 ÖSch.
K. Pecháček, Schiessgraben 5, 2500 Baden-Leesdorf
Sparkasse Baden, Kt.Nr. 0001-112 853

ŠVÉDSKO: 90 SKr.
Radomír Talpa, Box 412, S-20124 Malmö

ŠVÝCARSKO: 24 ŠFr.
Ilja Pittner, Wallrutistr. 88, CH-8404 Winterthur

USA: lodí 13 \$, letecky 16 \$
L. Drobilková, 555 Mt. Prospect Ave., Apt. 2D,
Newark, NJ 07104

VELKÁ BRITÁNIE (IRSKO): 8,00 UK liber

Gabčíkovo, ale už ne Nagymaros *Dokončení*

ale špičková energie je v porovnání s noční a denní energií zhruba dvojnásobně dražší, dosavadní investice — počet turbin, velikost přívodního kanálu a vodní nádrže — by byly nadměrné. Hrůzné je i pomyšlení, že by se nedostatečná výroba proudu v Gabčíkovu musela nahrazovat pamími elektrárnami, protože by to znamenalo těžbu dvou milionů tun hnědého uhlí, které by se muselo spálit a tudíž by se muselo investovat do odsiřovacích zařízení — náklad asi půl druhé miliardy Kčs. V Gabčíkovu počítali s tím, že bude uveden do provozu první agregát v červenci příštího roku. Ale jde i o to, že v plzeňské Škodovce a ČKD Blansko, jsou rozpracovány stroje, které jsou určeny pro Gabčíkovo. V téže situaci jako jsou čs. podniky je i dvacet rakouských firem, které měly dodat do Nagymarose turbíny. Zastavením vodního díla v Maďarsku přichází v Rakousku o místa asi 2500 odborníků, stavařů, montérů. Rakousku způsobená škoda byla odhadnuta na 8 a půl miliardy šilinků. Kancléř Vranitzky oznámil, že Rakousko bude trvat na tom, aby Maďarsko dodrželo smlouvu. Naproti tomu rakouský Ekologický ústav ve Vidni uvítal rozhodnutí maďarské vlády o zastavení prací v Nagymarosi a rozhodnutí prohlásil za významný úspěch dlouholetého úsilí maďarských ochránců životního prostředí.

Ale i v samém Maďarsku jsou hlasy, které se přimlouvají za dokončení vodního díla. Především je to vládní zmocněnec pro stavbu Nagymarose, Peter Havas. Podle jeho názoru zastavení stavby vodního díla přinese ještě větší finanční a materiálové škody, než její dokončení. A ať tak či onak, platit bude muset maďarský občan. Tísňivá nejistota vládní i na staveništi v Nagymarosi, protože vedoucí pracovníci nevědí, co se zaměstnanci. A kromě těch na stavbě šlo na nucenou dovolenou asi 15 000 zaměstnanců dodavatelských závodů. Co s nimi, až se vrátí?

Situace je a ještě aspoň dva měsíce bude nepřehledná. V Gabčíkovu se ovšem pracuje dál, už proto, že nic jiného nezbývá.

Změna adres Amerického fondu

Obě evropské kanceláře Amerického fondu pro čs. uprchlíky se přestěhovaly a mají novou adresu.

Kancelář v Mnichově je nyní na adrese:
AMERICAN FUND FOR
CZECHOSLOVAK REFUGEES
Orlandostrasse 3
D-8000 München 2
telefon (089) 29 18 39

Kancelář ve Vídni má adresu:
AMERICAN FUND FOR
CZECHOSLOVAK REFUGEES
Gumpendorferstrasse 5
A-1060 Wien VI,
telefon (0043-222) 56 34 75

Upozorněte, prosíme, na tuto změnu všech-ny čs. uprchlíky v Německu a v Rakousku, uprchlíci by o změně měli uvědomit své spon-sory ve Spojených státech a v Kanadě.

Odsun sovětských vojsk

Po dvaceti letech pobytu opustil 13. května Olomouc automobilový prapor střední sku-piny sovětských vojsk. Ráno se konalo roz-loučení (nikdo neplakal), vojáci si naposledy slavnostně zapochodovali, potom naskákali do připravených vozidel a krátce před devátou vyrazili na cestu domů. Jedenáct kilometrů dlouhá kolona dorazila k sovětským hranicím u Užhorodu o den později v 19 hodin.

Ještě letos mají Československo opustit další tři automobilové prapory. Počítá se, že celkem letos bude z Československa staženo 1500 vojáků, 192 tanků a 20 bojových letounů sovětské armády. Dvě divize budou reorganizo-vány, aby výrazněji získaly obranný charakter.

Csarda odstoupil

Generál Bohumil Csarda, policejní ředitel v Praze, před několika dny „odstoupil“. Csarda řídil zásahy policie proti manifestantům za říjnových a lednových projevů. Na jeho příkaz se proti lidem používalo obušků, vodních děl, slzného plynu a psů. Nehorázný postup policie vyvolal tehdy ostrou vinu protestů v zahraničí i doma. Csarda se prý rozhodl rezignovat pro svůj vysoký věk. Je mu 57 let. Od kdy je 57 let v Československu vysoký věk, je záhada. Rovněž je záhada, proč Csarda zůstává jako poradce pro policejní záležitosti. Leda že by úřady udělaly pravý opak toho, k čemu by Csarda radil. Ušetřily by si mnoho ostudy ve světě.

Jiří Wolf propuštěn

Po šesti letech vazby byl 16. května propu-štěn z Valdic na svobodu 37letý Jiří Wolf. Trest si odpykával za podvracení republiky. Dopustil se ho tím, že odhaloval nelidské podmínky v čs. věznici. Trest musel odpykat až do po-sledního dne. Neslevili mu ani hodinu.

NERADOSTNÉ PRVENSTVÍ

Každých pět minut dochází na československých silnicích k nehodě. Každou sedmou minutu si havá-ne vyžádá lidský život. Dopravní kolize způsobují každý den hmotnou škodu jeden a půl miliónu korun.

V roce 1988 zemřelo na místě nehody 1246 osob — evidence následných úmrtí nebyla zveřejněna. Celkem bylo zaznamenáno 110 tisíc dopravních nehod, těžkých zranění 5475, lehkých 26.980.

Výše uvedená čísla řadí Československo na přední místo v Evropě. V celosvětovém přehledu zaujímá místo v první desíce zemí s nejnebezpečnějším sil-ničním provozem.

Ne všechno lze svádět na nekázeň řidičů, chodců a cyklistů, jak se o to snaží přechtná úřední zdů-vodnění. Nemalou vinu mají zastaralé a příliš kom-plikované předpisy silničního provozu. O změně se hovoří už od roku 1982, kdy bylo oznámeno, že nejpозději do dvou let budou připravena nová pra-vidla. Zůstalo jen při slibech. Podstatným podílem přispívají příslušníci dopravní policie, kteří se sou-střeďují více na šikanování a pokutování než na řízení dopravy. Nedostatečná a přetížená silniční síť volá alespoň po nejnnutnějších opravách. Přičteme-li ještě špatný technický stav převážně větší vozidel — zaviněný často už výrobcem — pak jsou příčiny vysoké dopravní nehodovosti očividné.

Mimochodem — roční celospolečenskou ztrátu vypočítal Státní statistický úřad — pokud se vůbec dá ztráta lidských životů vyčíslit — na šest miliard korun. (ifa)

Zákaz staveb v ČSSR

Federální vláda ČSSR se 11. května usnesla zakázat od 15. května začít kteroukoliv z plá-novaných staveb kromě staveb bytů. Zákaz platí do konce roku.

Nová zahraniční politika USA:

Zatímco v Moskvě Gorbačov netrpělivě čeká, ve Washingtonu probíhá obvyklá revize zahraniční politiky, jakou provádí po presi-dentské inauguraci každá nová vláda Spojených států. Letos je tento proces zdlouhavější vzhle-dem k nejnovějšímu vývoji v Sovětském svazu. Pokud jde o lidská práva a větší glas-nost, je tento vývoj kladný, avšak pokud jde o perestrojku, Sověti byli postaveni před novou ekonomickou stagnací. Kromě toho je nega-tivně třeba posuzovat také to, jak Moskva policajtsky, tedy po vzoru Gorbačovových předchůdců, přistupuje k otázce nacionalismu v neruských republikách.

Jak už jsem psal v březnovém čísle, nová americká vláda dostala četné rady a dopo-ručení od mimovládních odborníků, jako jsou bývalý ministr zahraničí Kissinger, bývalý zahraničně politický poradce Bílého domu za presidenta Cartera prof. Brzezinski, a do jisté míry také zasloužilý americký diplomat v penzi, historik George Kennan. Všechna tato doporučení byla předmětem diskusí a polemik nejen v americkém, ale i v evropském tisku. A několik komentátorů — včetně francouzské-ho prezidenta — zúžilo celou otázku přístu-pu nové vlády USA ke Gorbačovově Sověť-

skému svazu na dvě alternativy: Chceme Jaltu II nebo nechceme?

Takzvaný jaltský přístup k americko-sověť-ským vztahům zejména v Evropě doporučuje skupina odborníků, v jejichž čele je Henry Kissinger. K tomu, co jsem o tom psal, dnes

dodávám, že jde o starou Kissingerovu met-ternichovskou formuli mocenské rovnováhy. Washington by jednal přímo s Moskvou o podmínkách, za nichž by Sověti dovolili svým evropským satelitům vývoj k větší demokracii a politickému pluralismu. Kritici této velmo-censké formule označili Kissingerův přístup za „Jaltu II“, tedy za řešení evropské otázky dvěma mimoevropskými velmocemi (Evropa je podle nich oblast od Atlantiku až po sovětské-polské hranice a ne až po Ural, jak tvrdí Gorbačov), bez účasti států, jichž se to přímo týká. Když o tomto mocenském při-stupu začal v březnu veřejně mluvit nový ame-rický ministr zahraničí James A. Baker, Kissin-

Pocta americkým padlým v Československu

Velvyslanec Spojených států v Českosloven-sku, Julian Niemczyk, s úředníky amerického velvyslanectví v Praze uctil v sobotu a v neděli 20. a 21. května památku amerických vojáků, padlých v roce 1945 v Československu. V rámci pietních aktů byly položeny věnce k jejich hrobům v západních a jihozápadních Čechách.

Na americké vojáky, kteří zahynuli při osvo-bozování Plzně, přišlo vzpomenout několik set občanů 6. května v 17. hodin na Náměstí míru. Vzpomínkový akt sice úřady zakázaly, ale přesto se konal. Veřejná bezpečnost vyzý-ovala k rozhodu marně. Ovšem nemohl se do-držet původně stanovený pořad, protože Státní bezpečnost zatkla mnohé aktivisty už dopo-ledne. Z toho důvodu nebyl přečten původně plánovaný vzpomínkový projev. Byl však roz-šířen později a uvádělo se v něm: Americká armáda osvobodila přes 11 procent území Čech, přes 9 000 čtv. kilometrů s městy Cheb, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Tachov, Domažlice, Klatovy, Plzeň, Rokycany, Stra-konice, Prachatice a další. Úloha americké armády při osvobozování Čech byla a je za-

mlčována nebo zpochybňována. Pravdou však zůstává, že mnoho amerických vojáků položilo za svobodu Československa své životy. Úctou k pravdě, projevem vděčnosti americkému lidu a základní lidskou služností by bylo obnovení plzeňského pomníku padlým americkým vo-jákům v roce 1990 ke 45. výročí osvobození Československa. Základní kámen k pomníku byl již položen, ale později odstraněn. Pomník by měl být obnoven a zároveň s ním by se měly zřídit či obnovit pamětní desky a pomníky nejen v Plzni, ale i ostatních městech a místech, osvobozených americkou armádou.

Na místě, kde měl kdysi plánovaný pomník stát, položili 6. května 1989 zástupci Občan-ské iniciativy kytici květů. Po zapění státní hymny následovala minuta ticha, k níž shro-mážděné vyzval mladík s vlaječkou Spojených států v ruce. Úřady zakázaná trýzna se po hodině v klidu rozešla. Policie, která náměstí orámovala, neměla důvod k zásahům a ne-zakročovala.

Nezávislí aktivisté uspořádají v Plzni v sou-ladu s petičním právem podpisovou akci za zřízení pomníku v Plzni.

Za zlatem v Čechách po australsku

Mluví Charty 77 poslali 15. května 1989 čs. federální vládě Dokument č. 39, v němž reagují na informace, že vláda hodlá — snad už v květnu — uzavřít s jednou australskou firmou smlouvu na otevření a využívání ložiska zlata u Mokrska ve středním Povltaví. Zlatonosná ruda by se těžila povrchovým způsobem a zlato z ní se získávalo technologií tzv. dynamického kyanidového loužení. Klade se však závažná otázka, jaký to bude mít dopad na životní prostředí.

Obdobná těžba v Austrálii, ve Spojených státech a Jihoafrické republice se provádí v rozsáhlých územích s téměř nulovou hustotou zalidnění, ale Středočeský kraj má hustotu 104 obyvatel na 1. čtv. kilometr a oblast Mokrska s nedalekou Slapskou přehradou představuje významné rekreační zázemí pro Prahu a Příbram. Co do množství zlata, představuje ložisko největší ověřenou ložiskovou akumu-laci zlata v Českém masivu a snese srovnání i ve světovém měřítku. Protože těžba pod hladi-nou Slapského jezera je riskantní, nelze celé ložisko plně využít. K dosažení rychlého efektu se požaduje těžba jednoho miliónu tun nezpracované zlatonosné horniny za rok — vyvstává otázka, co s odpadem? technologie kyanidového loužení předpokládá rozemletí horniny na velice jemná zrnka, která ve formě odpadních kalů budou představovat nejen obrovskou masu, ale mohou i bezprostředně ohrozit podzemní vody a Slapské jezero, proto-že neutralizace kyanidů trvá desítky let. Tvzení předsedy Českého geologického úřa-du, JUDr. Jana Pravdy, že z jezera „se nedo-stane do podzemních vod ani kapka kyanidu“, zní nedůvěryhodně a nezasevěně.

Charta upozorňuje, že ekologická proble-matika těžby nebyla řádně zkoumána a že s projektem nebyla seznámena čs. veřejnost, která by se o něm měla vyjádřit.

Ekonomicky projekt závisí na světové ceně zlata koncem roku 1987 (480-450 U.S. dol. za

tr. uncí). Ale k 1. únoru 1989 cena klesla na 380 U.S. dol za uncí. Ekonomické náklady na těžbu mají představovat polovinu až třetinu z celkového zisku. Na počáteční zařízení má australská firma Československu zapůjčit 70 miliónů amerických dolarů ve formě ryzího zlata, které bude za první tři roky těžby vrá-ceno ve stejném množství, nehledě na světové ceny.

Charta se necítí oprávněna posoudit účel-nost projektu, ale zdůrazňuje, že veřejnost má právo vědět, o jaká rizika jde a měla by mít i právo se k nim vyjádřit.

Omlouváme se ...a vysvětlujeme

jednak opoždění, jednak zkrácení květnového čísla o dvě strany. Byli jsme k tomu neradi donuceni z technických příčin, zkrátka, stěho-vali jsme se. Zkrácení Vám vynahradíme, o dvě stránky rozšíříme některé příští číslo. Ovšem mrzí nás, že stěhování postihlo právě toto květnové číslo, jímž zahajujeme 35. ročník exi-lového Českého slova. Dnes 1. května 1955 jsme s radostí posílali do světa první číslo Českého slova, tehdy v naději, že je nebudeme vydávat dlouho, že se za pár let přestěhujeme do Hvězdy na Václavském náměstí v Praze. Inu, měli jsme tehdy iluze, jako je měl každý uprchlík. Ale teď máme opravdu dojem, že už začíná svítat a když jsme vydrželi 34 roků, vydržíme ještě rok dva. Zůstaňte při nás. A promiňte zdržení a útlejší noviny.

Národně sociální sněmování

Čs. strana národně sociální v exilu pořádá dne 1. července pracovní poradou v Alex Manoogan Cultural Centre, 30 Progress Court, Scarborough, Ont., Canada. Začátek v 9 hodin ráno.

ABY BYLO JASNO

ger rozlobeně napsal novou studii, ve které tvrdí, že jeho plán neznamená druhou Jaltu, nýbrž formuli na odstranění toho, co prý Jalta způsobila.

Prof. Zbigniew Brzezinski přišel se svou formulí v nové knize „Velý neúspěch“; předví-

Status quo plus

dá v ní konec komunismu jako seriózní ideolo-gie a to, že v 21. století bude dominovat demokracie spolu s politickým pluralismem. Komunistické státy v Evropě, zejména sověť-ské satelity, zařazuje do několika skupin: v první skupině jsou Polsko a Maďarsko, které se blíží k hranici sovětské tolerance demokrati-zace a liberalizace. Podle jeho názoru Česko-

KŘESOMYSL

slovensko bude tuto cestu gradualizace brzy následovat. Východní Německo se podle Brze-zinského stává čím dále tím více komunistic-kým Pruskem. Bulharsko a Rumunsko budou za těmito státy pokulhávat. Éra komunistické-ho monopolu patří minulosti. Brzezinski je pro diferenciaci v přístupu k jednotlivým východoevropským státům, tedy k zahraniční politice, jakou USA sledovaly už za prezidenta Reagana. Odmítá jakýkoliv velmocenský při-stup, který by připomínal Jaltu. A doporučuje, aby se nová bezpečnostní opatření v Evropě projednávala na existujících fórech, jako jsou vídeňská jednání o konvenčních vojenských silách, tedy na fórech, jejichž účastníky jsou všichni členové obou aliancí v Evropě. Brze-zinski také zdůrazňuje, že Západ v čele s USA musí dále pokračovat ve snaze přimět komunis-tické státy, aby respektovaly ve stále větším měřítku lidská práva — a teprve pak s nimi jednat o obchodních a jiných otázkách spo-lečného zájmu.

Teze Zbigniewa Brzezinského do jisté míry podporuje Milan Švec, čs. diplomat, který před několika lety požádal v USA o politický asyl. V poslední době se stal vyhledávaným „expertem“ na sovětské vztahy a středový-chodní Evropu; jeho názory vysílá americká televize a uveřejňují časopisy pro mezinárodní vztahy. V článku pro deník „Washington Post“ vyzývá Švec americké představitele, aby podporovali reformy v Polsku, Maďarsku a jinde, a pomohli přesvědčit stále ještě váhavé komunistické reformátory, že podmínkou pro efektivní ekonomiku a produktivní vztahy se Západem jsou: demokracie a volný trh. Švec poukazuje na to, že zatímco se stará Železná opona stahuje, ve východní Evropě stává skální komunisté nový předěl mezi Českoslo-venskem a Východním Německem na jedné straně a mezi Polskem a Maďarskem na straně druhé. Tento předěl se může stát podle Švece poslední baštou odpůrců reformem.

Mezitím přední americké listy uveřejnily zprávy o prvních výsledcích nejnovější revize americké zahraniční politiky. Podle názoru předních komentátorů uveřejněné informace naznačují, že se prezident Bush a jeho poradci přiklonili na stranu prof. Brzezinského. Jak je v USA zvykem, už se také našlo pro tento postoj heslo: „Status quo plus“. Což znamená, že americká vláda miní pokračovat v dosavadní opatrné pozitivní politice vůči Moskvě, že se však nemíní připojit jednostranně ke „gorbo-mánii“; místo toho podnikne pozitivní kroky vůči těm komunistickým zemím, jež si ráte cestu k politickému pluralismu. Krátce poté prezident Bush ve veřejném projevu oznámil, že bude-li Polsko pokračovat v dosavadním kur-su, vláda USA učiní opatření k zlepšení vzá-jemného hospodářského styku, k refinancová-ní polských dluhů na Západě a k jiné pomoci v celkové výši jedné miliardy dolarů. O podob-ném americkém kroku se nyní uvažuje i pro Maďarsko. A v červenci pojede asi prezident Bush do Polska.

K polskému případu poznamenává Jan Va-ňous, česko-americký ekonom, který se specia-lizuje na středo-východní Evropu, že Polsko má před sebou dlouhou cestu ze svého nyněj-šího hospodářského marasmu, zaviněného růz-nými nedomyšlenými experimenty předcho-zích komunistických režimů, že však zřejmě už vykročilo správným směrem.

Nový americký přístup k zahraniční poli-tice, zejména k Moskvě, lze shrnout do těchto bodů:

1) Kam povede Gorbačovova glasnost a perestrojka? Co se stane, bude-li Gorbačov odstraněn jako svého času Chruščov? Ame-
Dokončení na str. 4

rický odborník sovětského původu prof. D. Simes tvrdí, že reformy budou i v tomto případě pokračovat, avšak představitelé nové americké vlády zaujímají opatrné stanovisko. Nechtějí se dožít nepřijemného překvapení. Ve vztazích s Moskvou chtějí USA rozšířit především agendu oblastních problémů, jako je např. spor mezi Etiopií a Somálskem v Africe. Kromě toho Washington chce, aby se Moskva podílela na boji proti mezinárodnímu terorismu, proti šíření chemických a balistic-

ABY BYLO JASNO

kých zbraní, proti narkománii, proti potlačování lidských práv a proti znečišťování životního prostředí;

2) Pokud jde o západní Evropu, američtí představitelé jsou pro podporu integrace, plánované na rok 1992. Zatím však není jasná otázka „evropského pilíře“, tedy západoevropského podílu na společné obraně. Jasně všem je však to, že status quo už nestačí.

3) Střední východ: Po návštěvách egyptského prezidenta, izraelského ministerského předsedy a jordánského krále ve Washingtonu se začala vynořovat nová strategie de-eskalace, vedoucí k volbách na Západním břehu Jordánu a v oblasti Gazy.

4) V oblasti obrany nastává větší šetření s důrazem na kvalitu a na záložní armádu. Není bez zajímavosti, že v době revize americké vojenské politiky byl v americkém kongresu uvitán někdejší architekt americké politiky zadržení komunismu (policy of containment), George Kennan. Prohlásil, že studená válka skončila a že dosavadní americká vojenská strategie je zastaralá. Podle jeho názoru se někdejší ideologicky agresivní Sovětský svaz změnil na obyčejnou velmoc, která má dost problémů doma, než aby mohla vynakládat další materiální síly na dobrodružství v zahraničí. Kennanův názor, jak se zdá, potvrdil průběh Gorbačovovy návštěvy na Kubě, kde Castrův komuno-fašistický režim stojí Moskvu ročně asi jednu miliardu dolarů.

Pokud jde o vojenské věci, zde je ještě jeden problém s obranou západní Evropy. V souvislosti se svými řeči o tom, že prý „společný domov všech Evropanů se rozprostírá od Atlantiku až po Ural“, Gorbačov přišel s návrhem na odstranění jaderných raket a děl na dosah asi 500 km. Američané mají v Západním Německu asi sto takových jaderných nosičů. Na sovětské straně předělů je jich asi 1300. Jelikož americké jaderné zbraně jsou v Západním Německu, Bon a někteří jiní členové NATO jsou pro odstranění. Spojené státy však trvají na jejich modernizaci a o jejich odstranění by byly ochotny jednat, až se vyřeší otázka konvenčních zbraní a celková situace ve východní Evropě. Konzervativnější komentáři (např. Jean Kirpatricková v USA a Jean-Francois Revel ve Francii) se shodují v názoru, že se Gorbačov snaží „svou mazanou machiavellistickou dobrosrdečností očarovat západní Evropu“, když jí nabízí mír a odzbrojení. Jeho strategie je prý zaměřena na vyvolání sporů v NATO, případně na vytlačení USA z Evropy.

K tomu je třeba dodat, že letošní revize americké zahraniční politiky není ještě u konce. Je mnoho otázek, které se stále ještě musí upřesnit, případně hledat na ně další odpovědi. Důležitou roli bude ovšem hrát další vývoj v Moskvě, kde glasnost ukazuje četné pozitivní výsledky, zatímco o perezestrojce se víceméně jen řeční, přičemž zemi hrozí nová ekonomická stagnace a kritický nedostatek některých druhů spotřebního zboží. Dále je zde problém nacionalismu v jižních oblastech Sovětského svazu, zápas o politický pluralismus v baltských státech.

A snad bychom se měli ještě jednou vrátit k tezí prof. Brzezinského. Ten tvrdí, že éra komunismu je u konce. To však neznamená, že je to konec Sovětského svazu jako impéria. Podle názoru prof. Brzezinského jsme na prahu nové, post-komunistické éry, jež v případě Sovětského svazu nabízí možnost několika alternativ, které lze shrnout zhruba do dvou možností: Přechod z marx-leninské diktatury do pluralistické demokracie nebo nějaká nová forma nacionalistického autoritativního režimu, připomínajícího Mussoliniho fašismus.

Z dlouhodobého hlediska je však prof. Brzezinský optimistický; závěrem píše: „katastrofální střetnutí lidstva s komunismem ve dvacátém století nám přineslo sice poučnou, avšak velmi bolestivou lekci: utopické sociální inženýrství je v zásadním rozporu s komplexností člověka, a společenská tvořivost kvete nejlépe tam, kde je politická moc omezena. Tato základní lekce činí víc než pravděpodobným, že 21. století bude dominovat demokracie — tedy ne komunismus.“

Před jmenováním nových biskupů

Podle zpráv z diplomatických kruhů v Římě a ve Vatikánu jsou určité náznaky, že minulá mise vatikánského velvyslance, arcibiskupa Colasuonno, v Praze, by po mnoha letech neúspěchů mohla tentokrát vést k úspěchu, byť částečnému. Diplomaté se domnívají, že československá vláda v brzké době, uvádí se polovina června, rozhodne o jmenování nových biskupů. V úvahu přichází jmenování nových biskupů v Olomouci, v Litoměřicích, v Nitře a ve spišské diecézi.

Nynější stav je ten, že deset ze třinácti katolických diecézí v Československu je bez biskupa. Některé diecéze jsou bez biskupa už několik desetiletí. V nedávných jednáních s arcibiskupem Colasuonno čs. vláda naznačila, že chce přispět k odstranění této abnormální situace, již papež Jan Pavel II. označil za

30 let Společnosti pro vědy a umění

Ve Zprávách Čs. společnosti pro vědy a umění se v úvodníku, nadepsaném Zapomenuté jubileum, připomíná, že Společnost byla založena před 30 lety. Přípravný výbor byl ustaven v červnu 1958 za předsednictví prof. dr. Václava Hlavatého. Výbor se ustavil 24 října 1958 v New Yorku a 28. října vydal programové prohlášení, že chce sdružovat české, slovenské a podkarpatskoruské exulanty a svou činnost, především anglickými přednáškami a publikacemi, seznamovat anglosaskou a ostatní veřejnost svobodného světa s československou historií a kulturou, aby neinformovanost světa nevedla k novým mnichovským diktátům nebo podobným tragédiím.

Za třicet let Společnost vyrostla v organizaci, která čítá 1600 členů. Uspořádala 14 sjezdů, 13 konferencí mezi sjezdy, čtyři evropské konference. Na podnicích bylo předneseno 1600 přednášek. Společnost pořádá též umělecké výstavy, koncerty, filmová představení. Její pobočky jsou ve Spojených státech, v Kanadě, Anglii, Švýcarsku, Spolkové republice Německo, Rakousku, Austrálii a v Jižní Africe. Vydává čtyři časopisy, dva české a slovenské, a dva anglické. Vydala sedmdesát knih a brožur, finančně podepřela vydání dalších dvaadvaceti knih. Přednášky i publikace se převážně zabývají československou tematikou.

První předseda Společnost, dr. Hlavatý, zdůrazňoval, že je zapotřebí ve vedení Společnosti zavést časté střídání funkcionářů. Této zásadě zůstává Společnost věrna. Za třicet let

bezpříkladnou v zemích s křesťanskou tradicí.

Zda ke jmenování biskupů skutečně dojde, není ovšem jisté. Jisté je, že by ze strany vlády šlo apíš o nutnost, než ochotu: čs. vláda si prostě uvědomuje, že nemůže donekonečna přehlížet práva církve a věřících, a zejména nikoli v této době, kdy se zavedla liberálnější politika vůči církvím a věřícím už i v Sovětském svazu. Souhlasem ke jmenování biskupů by Československo získalo lepší pověst v zahraničí, kde má i v tomto směru velmi pořadocenné renomé. Dávka velmi opatrného optimismu je tedy na místě. Ovšem souhlas s jmenováním biskupů nebude ani zdaleka znamenat, že se zásadně obrací postoj čs. vlády k římsko-katolické církvi a k náboženství vůbec.

měla deset různých předsedů, desetkrát podstatně změnila své vedení a nejméně desetkrát rozšiřovala své cíle a doplňovala program. Společnost pro vědy a umění stále dostává nové podněty k činnosti, přihlašují se noví členové, takže Společnost ani nemůže zestárnout.

V současné době je předsedou dr. ing. Igor Nábělek, profesor na univerzitě ve státu Tennessee. Je rodák z Báňské Bystrice a jako dvacetiletý se zúčastnil Slovenského národního povstání. V exilu je od roku 1969.

Předsednictvo Společnosti plánuje uspořádat u příležitosti výroční schůze ve dnech 14. a 15. října světové sympozium o původu a tradici Moravských bratří. Sympozium se bude konat v pennsylvánském městě Betlehemu, založeném v roce 1740 Davidem Nitchmanem, rodákem ze Suchdola u Nového Jičína na Moravě. Nitchmann byl prvním biskupem obnovené Jednoty bratrské a byl vysvěcen vnukem Jana Amose Komenského. Betlehem je hlavním střediskem Moravských bratří ve Spojených státech. Účelem sympozia bude ukázat spojitost Moravských bratří s Jednotou bratrskou. Záštitu nad sympoziem převzala Moravian College, založená Moravskými bratry v roce 1742, takže je jedním z nejstarších učilišť v Americe. A první instituce v Americe, která přijímala a vzdělávala chlapce a dívky. Účast na sympoziu přislíbili významní vědečtí pracovníci, mezi nimi i čestný člen Společnosti, bývalý rektor basilejské univerzity, dr. Jan Milíč Lochman. (ar)

Zdařilý Tyršův Oetz

Tradiční svatodušní setkání členů evropských sokolských jednot v rakouském Oetzu, pořádané z iniciativy jednoty v Mnichově letos po šestnácté, se konalo ve dnech 13.-15. května t.r. Účast byla tentokrát o něco menší než obvykle, protože hrozilo špatné počasí. Nicméně přijelo na dvě stě sokolů, především ze Švýcarska. Početně byla zastoupena i Vídeň. S mnichovskými sokoly přijelo i hodně jejich přátel. Počasí mohlo být lepší, ale nezkazilo ani táborák, ani běh kolem jezera Piburg. Obvyklý průvod účastníků k Tyršovu památníku byl letos slavnostnější: odhalovala se bronzová deska, vysvětlující ve čtyřech řečech, kdo byl Miroslav Tyrš a proč je mu v Oetzu věnován památník. Desku daroval a odhalil br. F. Svoboda z Curychu. Zatímco sokolský lid v nevládních závanech počasí nacházel úlevu ve zpěvu národních a soklských písní (tyhle zpěvné večery mají místní obyvatelé velmi rádi a líbí se i turistům), sokolky využily příležitosti a nacvičovaly v tělocvičně v Oetzu sletovou

skladbu s obručemi a činovníci sokolstva v zahraničí využívali každou volnou chvíli k poradám, především o VII. sletu Čs. sokolstva v zahraničí, který se bude konat od 5. do 9. července příštího roku v Paříži. Věřte nám, že bylo o čem jednat. Problémů je mnoho a nebýt toho, že všichni sokolové včetně činovníků museli v úterý do práce, mohli by byli rokovat — a nacvičovat nebo zpívat — do teď.

80 let Sokola v Los Angeles

Sokol v Los Angeles a Pacifická župa Americké obce sokolské vzpomněli 20. a 21. veřejným cvičením osmdesát let činnosti. Jednota byla silně posílena v roce 1968 příchodem sokolů-exulantů. Z nich dr. Jíří Liška z vinohradské jednoty byl po mnoho let náčelníkem v Los Angeles — v jednotě i v župě. Dnes je starostou župy Pacifické. Jeho zásluhou byla oživena činnost o ostatních jednot v Kalifornii.

POJIŠTĚNÍ NÁVŠTĚV Z ČSSR

či jiné země. Jistě Vám přijde vhod možnost uzavřít výhodné pojištění na nemoc, úraz a úmrtí, event. převoz nemocného či zemělého na náklady pojišťovny (i nad stáří 85 let). Pojištění od 0.22 šv.Fr na osobu a den!!

Informujte se u

AGENTUR PAZDERA

CH 01-932 32 22 • D 00411-932 32 22

Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Provoz 24 hodin denně, dtto neděle a svátky

Uctění kardinála Berana

V bohoslovecké koleji Nepomucen ve Vatikánu byla 16. května, o 20. výročním dnu skonu kardinála Berana, celebrována mše. Sloužil ji kardinál Corrado Bafile, jemuž asistovali arcibiskup Colasuonno (který vede s čs. vládou jednání o obsazení biskupských stolců), český biskup dr. Jaroslav Škarvada, bývalý rektor Nepomucena msgr František Planes, současný slovenský prorektor koleje msgr František Škoda, arcibiskup Marchisano a hlavní knihovník papežské lateránské knihovny, historik msgr Jaroslav Polc. Mezi hosty byl velvyslanec Spojených států ve Vatikánu, Frank Shakespeare, americký kardinál William Baum z Chicaga a dva někdejší vatikánští diplomati v Československu, biskup Bongianino a arcibiskup Verolino. Bylo to důstojné uctění památky kardinála Berana.

5 000 viz za pět dní

Rakouský deník Die Presse přinesl 22. května článek o tom, že čs. úřady uvolnily vydávání cestovních pasů. Toho využil neočekávaně velký počet čs. občanů a požádal rakouský pět dní vydal rakouský konzulát v Praze 5 000 viz. Rakouské úřady mají opodstatněné obavy, že mnoho čs. občanů použije cesty do Vídně, aby tam požádalo o azyl nebo o vycestování do zámoří. Přliv nových uprchlíků je nad finanční možnosti Rakouska, už nyní uprchlíky přetíženého. Úřady z toho důvodu žádají Rakousko vládu, aby provedla revizi azylové a uprchlické politiky a zabránila přílivu nových emigrantů.

Památník obětem komunismu

V neděli 2. července bude v Masaryktownu v ontarijském Scarborough slavnostně odhalen Památník obětem komunistického režimu v Československu. Slavnostnímu odhalení ve 13 hodin bude předcházet dopoledne zkouška na sokolské cvičení, mše v přírodní kapli sv. Antonína. Ve 14 hodin bude zahájen Československý den průvodem a proslovy u pomníku TGM, následovat bude vystoupení sokolů.

Husova oslava v Kostnici

Jako každoročně, pořádá i letos Čs. beseda Svatopluk Čech v Curychu společně s Husovým sborem Čechů a Slováků v Curychu dne 2. července tradiční pouť. Sraz je v 10. 45 u Husova kamene v Kostnici. Promluví farář Svatopluk Karásek z Curychu.

Železniční neštěstí u Kolína

Na trati Kolín — Kutná Hora vyjelo 19. května šest vagónů rychlíku z kolejí. Jedna cestující zahynula, další cestující byl těžce zraněn. Z třinácti hospitalizovaných cestujících šest bylo o den později propuštěno domů. Doprava byla v plném rozsahu obnovena za 20 hodin.

Knihkupectví Arkýř — Jarka Binarová

München 40, Schellingstr. 20 (ve dvoře)

Ke koupi všechny knihy exilových nakladatelství a antikvární výtisky, vydané v Československu. Těšíme se na Vaši návštěvu!

V EXILU ZEMŘELI: Jana Feierabendová, v Londýně ve věku 86 let, vdova po bývalém ministru a významném představiteli čs. zemědělského družstevnictví. Za války, kdy byl její manžel členem čs. exilové vlády v Londýně, byla vězněna v Terezíně a později v Ravensbrücku. Po únorovém puči odešla s manželem a dětmi do exilu. Dlouhá léta žila ve Washingtonu, D.C., kde byl dr. Feierabend redaktorem Hlasu Ameriky. Žila střídavě u dcery v Londýně a u syna, profesora politických věd na univerzitě v San Diegu. — Ve Švýcarsku 17. dubna zemřel Zdeněk Mráz na náhlý srdeční záchvat, ve věku 60 let. Byl dlouhá léta politickým vězněm.

DOMA ZEMŘELI: Dramatická umělkyně Vlasta Matulová, členka činohry Národního divadla v Praze, dne 28. dubna ve věku 70 let. — Spisovatel Jiří Šotola, dne 5. května ve věku bezmála 65 let, po dlouhé, těžké nemoci. Byl léta na indexu a nesměl vydávat. — Miloš Švamberg, štajgr na dole Pluto u Mostu. Zemřel 2. dubna. Ušlechtilý, statečný muž, který pomáhal politickým vězňům, poslaným po Únoru do hnědouhelných šachet. Kondolence jeho manželce: Božena Švanbergová, Důl Pluto, CS-435 33 Louka u Mostu.

Kulturní zprávy z domova a z ciziny

Básník Jan Skácel byl poctěn letošní Petrarcovou cenou, dotovanou západoněmeckým nakladatelem Hubertem Burdow. Cena (25000 DM) bude Skácelovi předána 10. června v italském městě Lucca. ● Výstava Pražské baroko v dolnorakouském zámku Schallaburg je největší akcí, uspořádanou v česko-rakouské kulturní spolupráci. Na 570 dílech se návštěvníkům ukazují nejvýznamnější představitelé umění 17. a 18. století — malíři Karel Škréta a Petr Brandel, sochaři Bendl, Braun a jiní, jsou vystavovány i ukázky uměleckých řemesel a tehdejšího hudebního života. ● Symfonický orchestr Čs. rozhlasu se vrátil z turné, uspořádaného počátkem května v západoněmeckých městech Hellsfeld, Kassel, Frankfurt nad Mohanem. Na osmi koncertech byla provedena díla J. S. Bacha — Velká mše H-moll, několik kantát a suit. ● Josef Koudelka, v Paříži žijící český fotograf světové úrovně, byl vyznamenán cenou města Leverkusen, tzv. Hugo Erfurth Preis. Do konce května se v muzeu města koná výstava Koudelkových prací. ● V Paláci národnosti v Pekingu byl 9. května zahájen Týden čs. filmu promítnutím Lva s bílou hřívou. Předvedeno bylo ještě dalších pět filmů, které budou postupně promítнутy i v dalších čínských městech. ● Ve Středočeské galerii v Praze byla koncem dubna otevřena výstava Adolfa Zábranského, věnovaná nedožitým umělcovým osmdesátinám. Vedle četných knižních ilustrací pro děti, množství plakátů a monumentálních architektonických návrhů jsou poprvé k vidění obrazy z jeho volné malířské tvorby. ● „Studentského Oskara“ americké Filmové akademie získal absolventský snímek Ropáci posluchače pražské FAMU, Jana Svěráka, jako nejlepší zahraniční dílo v celosvětové soutěži studentských filmů. Jan Svěrák má v doprovodu zástupce školy přijet počátkem června do Los Angeles, aby vyznamenání převzal. ● V rámci „Dnů indické kulturní“ byla koncem dubna ve Slovenské národní galerii v Bratislavě otevřena výstava indických lidových řemesel. Kulturu mnoha národů Indie zastupují výrobky z mědi, mosazi, stříbra, rovněž tak bohatě zdobené oděvy a koberce. Přímou před očima návštěvníků předvádějí indiští řemeslníci svoji zručnost a dovednost — nejen při výrobě, ale i při prodeji. ● V Praze se konaly „Dny indického filmu“. Na programu bylo deset repren-tativních ukázek ze „zlatého fondu“ indické kinematografie. Nechyběla ani tvorba součas-ná. ● Hovory s TGM, režisérem Josefem Pro-tivou z dramatinizovaná diskuse Karla Čapka (představovaného Františkem Skřípkem) s prezidentem TGM (Vlastimil Fišar) po úspěšné premiéře 7. března ve velkém sále Městské knihovny v Praze se opakovala 16. května. ● 42. mezinárodní filmový festival v Cannes se koná i letos v hlavní soutěži bez čs. filmu, v alternativní řadě bude promítnut film Michala Muchny Devět kruhů pekla a Jana Švankmajera Mužné hry. ● Na mezinárodních hudebních týdnech ve švýcarském Lucernu uvede loutkové divadlo městského divadla moderní českou Pohádku o houbách (autorem je Vl. Škutina) v režii šéfa divadla Václava Eliáše na hudbu Antonína Dvořáka, kterou vybral a dirigoval Rafael Kubelík. Pohádka o houbách, které musely emigrovat, je kombinací loutek, černého divadla a systému laterny magiky. ● V Schiltigheimu, předměstí alsaského Strassburku, se konal koncem dubna kulturní festival Mitteleuropa, písně, literatura, poezie s posláním představit místním zájem-cům vybrané příklady současné středoevro-pské kultury. Z Prahy přijel spisovatel Jaroslav Putík (už dvacet let nesmí doma publikovat) a alsaskému publiku představil svůj román Muž s břitvou, který právě ve francouzském pře-kladu vydalo nakladatelství Laffont v Paříži. Český román vyšel v Indexu v Kolíně, Putík byl za něj vyznamenán Cenou Egona Hostov-ského. ● Vincenci Kramářovi, historikovi a teoretikovi umění, byla v průčelí Městské kni-hovny v Praze odhalena 28. dubna pamětní deska v ocenění jeho záslužné sběratelské činnosti. ● Na univerzitě v anglickém Shef-fieldu objevil profesor George Turnbull v soukromé sbírce, která byla univerzitě jenom zapůjčena, soubor asi 25 000 rukopisů, z nichž na 700 stran jsou listiny, psané J. A. Komen-ským. Jsou to dopisy soudobým učencům, členům rodiny, ale i náčrt knih, na nichž chtěl pracovat. České ministerstvo kultury zatím neprojevilo o Komenského rukopisy zájem, ačkoliv sheffieldská univerzita je víc než ochotna spolupracovat s českými odborníky na zdokumentování a vědeckém zhodnocení tohoto pokladu. ● Novou komorní koncertní síní v Praze se 14. května stala bývalá kaple Klárova ústavu slepců. Zahajovacím koncertem byl recitál houslového virtuóza Václava Hu-dečka, kterého na klavíru doprovázel Petr Adamec. ●

Dopisy čtenářů:

BÍT SE — ČI NEBÍT

Článek Čestmíra Ješiny Bít se — či nebit vyšel jako na zavalanou. Kdekdosi osvojuje právo rozhodovat o tom, kdo byl za Mnichova statečný a kdo ne. Člověk aby se pomalu styděl za své „zbabělost“! Připomínám však předem, že Ješina správně poukazuje na to, že kapitulovala Francie a Anglie a nikoli opuštěné, zrazené Československo, v poslední chvíli ještě vydírané Beckovým Polskem.

Ti, kdož odsuzují „kapitulantskou“ — jak s oblibou říkají — politiku z doby Mnichova, měli by předem ohlásit, co dělali za války, čím přispěli k odporu proti Hitlerovi. Žádný z nich se ani nezmiňuje o tom, co vyšlo po válce najevo v procesech proti válečným zločincům — totiž, že Hitler měl docela jasné plány na zlikvidování celého českého národa, který tvořil zlou překážku jeho chystanému poněmčení celé Evropy.

Jsem toho názoru, že nikdo nemá právo rozhodovat o životě či smrti celého národa. Hitler zdtřil za pár dní Polsko a obsadil nesmírné oblasti Sovětského svazu. I když válku nakonec prohrál, boj proti opuštěnému Československu, které stálo v první bojové linii, by byl dopadl pro nás tragicky. Ještě dnes se zachvějí při představě rozbombardované Prahy, jak vyhrožoval Goering. Ti, kdož rozhodovali, zda se máme pustit do války s Hitlerem sami či ne, rozhodli po mém soudu správně. Při tom jejich rozhodování pro válku bylo by bývalo konec konců jednodušší, protože si nikdo vlastně nedovedl představit, že to Hitler s vyhubením celého národa myslí smrtelně vážně, že prohraznamená prakticky zlikvidování celého národa. Dnešní radikálové tento fakt jaksi mlčky

přecházejí a mnozí z nich o tom, že plány na vyhubení českého národa existovaly, ani patrně vůbec nevědí.

Dr. Drtina ve svých Pamětech líčí, jak krutá doba to byla, jak těžce se prezident Beneš rozhodoval. Sám tehdy s jeho stanoviskem nesouhlasil. Přesto mu i nadále oddaně sloužil, a to doma i později v Londýně. Když se v roce 1945 vrátil a odvážel jsem ho 10. května z letiště, ukázalo se, že svůj názor na Mnichov v Londýně změnil. Ve svých Pamětech, které jsem na jeho žádost později v Americe redigoval, to upřímně a podrobně vykládá. Otevřeně doznává, že došel k přesvědčení, že pustit se tehdy do války znamenalo nejen porážku, ale patrně i smrt celého národa.

Ještě dalekosáhlejší názorovou změnu prováděl Láda Rašín. Původně zapřísáhlý odpůrce Benešův, měl po jeho abdikaci projev v parlamentě, v němž s rašínovskou statečností vzal Beneše v ochranu a později mu poslal velmi srdečný dopis do Londýna. Beneš byl dojat a odepsal mu také velmi srdečně. Četla nám to paní Rašínová, Ládova manželka, v Benešově mlýně u Tábora, když jsme se — Rašín, Drtina, Ivan Herben a já — chystali na kanoistickou túru. Byli jsme také všichni dojati.

Tak tedy vypadala situace po odchodu Benešově, kdy brát ho v ochranu znamenalo určité riziko. Dnes ho neznámí „hrdinové“ vláčí blátem a nedbají vůbec toho, že ho Masaryk prohlásil za muže, bez něhož bychom republiku neměli!

Ješina se ho ujal statečně a informovaně. Patří mu za to dík.

Jaroslav Drábek st.

PLÁNY „BRITSKÉ LEGIE“

čili

V BUŘINKÁCH DO ČESKOSLOVENSKA

Současně a náhodou jsem četl dva články a jeden závažný dokument: V Českém slovu ze 4. dubna 1989 Křesomyslovo pojednání „Winston Churchill a britská cesta k Mnichovu“, londýnský „Daily Express“ z 30. září 1938 a zvukový přepis televizního rozhovoru se sir Robertsem, za války sice mladým, nicméně vlivným britským diplomatem v Moskvě, který jsem s ním v Londýně společně s panem Hammerschmidtem z Bavorské televize natočil krátce před vánocemi 1988. Oba materiály, článek z „Daily Expressu“ a jednu část rozhovoru se sir Robertsem, přeložím jako doplněk či jako ilustraci Křesomyslova pojednání o Churchillovi.

„Daily Express“ ze dne 30. září 1938 píše — nemysleme si, že šlo tehdy o typicky anglický humor: „Britská legie“ (sdružení britských veteránů, pozn. překladatele) se připravuje vyslat do Československa, požádá-li o to Praha, asi 50.000 ze svých 500.000 členů jako civilní policii, která by dohlížela při určování nových hranic. Přípravy k akci v Českosloven-

sku nastaly okamžitě poté, kdy se prezident „Britské legie“, sir Frederic Maurice, minulý pondělí (tedy před Chamberlainovou cestou do Mnichova, pozn. překladatele) s Chamberlainovým vědomím sešel s vůdcem Adolfem Hitlerem.

Tuto „jednotku“ sestavilo velení „Britské legie“ z mužů, kteří pro tento mírutvorný úkol vykazují pevné charakterové vlastnosti a nutný takt. Při plnění svého úkolu v Československu by tito staří frontoví vojáci byli oblečeni v tmavých vycházkových oblecích, na klopě saka by nosili viditelný znak „Britské legie“ a na pravém rukávu její barvy: oxfordskou modř a zlato. Dále by byli vybaveni vycházkovou holí nebo deštníkem, na hlavě by nosili tradiční tvrdý britský klobouk, takzvanou „buřinku“ (!!!), tři vykřičníky od překladatele).

Tento plán byl v řadách „Britské legie“ přijat s velkým nadšením. Legie není vázána na žádnou politickou stranu a na žádné náboženství. Svůj hlavní příjem má z kvetoucích máků,

Středisko informací a služeb pro Čechy a Slováky

poskytuje aktuální informace a potřebné služby
týkající se

- asylového řízení
- Asl/G paragraf 17 „Duldung“
- pracovního povolení
- povolení pobytu
- oprávnění pobytu
- nabytí n. státního občanství
- rozhodnutí o amnestii ze dne 27. října 1988
- legalizaci pobytu v NSR
- vyjmutí ze státního občanství ČSSR
- Tvorby kapitálu, cenné papíry a fondy
- uložení kapitálu
- financování vlastního bytu a rodinného domku
- možnosti kreditu
- daňového vyrovnání a přiznání
- registrace a zápočtu odpracovaných let v ČSSR

- Pro naši činnost je nezbytné nutný soustavný průzkum o postavení našich krajanů v sociálním pojištění ve Spolkové republice. Proto také my potřebujeme kontakt s Vámi.

Úřední hodiny: středa 10 - 16 hodin • telefon (089) 551 44 109

Iduna Versicherungen, Bausparen, Investement

Československé oddělení

8000 München 2, Sonnenstrasse 23, 5. poschodi

IDUNA

Immer der richtige Rahmen

the RUPTURED DECADE

1938 - 1948

Objednávky adresujte na
AMERON HOUSE
Post Office Box 1200
Mattituck, N.Y. 11952, USA
Cena knihy \$ 19.95

kteří členové legie prodávají v den příměří.“

Tolik „Daily Express“ dne 30. září 1938, 24 hodin před obsazením Sudet.

Sir Roberts řekl v roce 1988 před kamerou následující: „V únoru nebo v březnu 1944 přiletěla do Londýna skupina vysokých sovětských důstojníků. Společně s Angličany a Američany se měli dohodnout a potom předložit svým vládám návrh, či odpověď na otázku: Až kam bude Rudá armáda při svém tažení na západ moci postoupit? My, tedy Angličané a Američané,“ řekl sir Roberts, „jsme tehdy byli v překerní situaci. Naše ofenziva v jižní Itálii uvízla na mrtvém bodě a v březnu 1944 jsme si také nebyli vůbec jisti, že se nám v létě podaří vylodit se ve Francii. Kdyby tehdy Rusové řekli, že chtějí postoupit až k Rýnu, bývali bychom s tímto návrhem souhlasili a zařídili se podle něho. Když nám však Rusové sdělili, že chtějí postoupit jen k Labi, považovali jsme to tehdy za sovětskou velkorysost. Přijali jsme ji sice s vděkem, ale vůbec nám nebylo jasné, jak a zdali vůbec se z Normandie, jestli se nám tam podaří skutečně vylodit a uchytit se, dostaneme až na levý břeh Labe...“

V roce 1938, po Mnichovu, to Churchill nebyl ještě u moci, nám Angličané chtěli poslat na pomoc při určování nových hranic 50.000 veteránů s buřinkami, v tmavých vycházkových oblecích a s holí nebo s deštníkem. Na počátku roku 1944 — Winston Churchill byl tehdy na rozdíl od podzimu 1938 na vrcholu slávy — by jistě býval musel, kdyby si to „milý strýček Joe“ (tak o Stalinovi tehdy mluvil nejen Churchill ale i Roosevelt) přál, souhlasit s Rudou armádou až na pravém břehu Rýna...

Zatrápená politika! Běhá mi z ní mráz po zádech!

Ota Filip

NAHRÁVKY ČS. MUZIKY 1968-1988

Rock, Jazzrock, Folk a více
Přes 60 titulů, kazeta 90 min., US dol. 7
Seznam na adrese:
A. Norský
303 Boston Ave
Medford, MA 02155, USA

Ve Vašich finančních záležitostech zdarma
poradí nezávislý finanční poradce.

Máte-li zájem o
— ušetření určité částky měsíčně díky využití státních dotací, daňových úlev atd.,
— výnosné úložky kapitálu v zahraničí;
— koupi nebo stavbu nemovitosti;
— zabezpečení svého stáří;
— informace o nemocenské reformě;
— prověření a srovnání Vašich pojistek.
pak se obraťte na
Vlastimír Broda
Konrad-Adenauer Str. 7, 5000 KÖLN 90
Tel.: 02203/33293 nebo na kancelář (německy)
RVP—Finanzdienstleistungen, Paulstr. 21, 5300
Bonn 1; tel.: 0228/656981-3

Čakáte návštěvu z ČSSR alebo iného štátu?

Iste Vám pride vhod možnosť uzavriť výhodné nemocenské a úrazové poistenie (nie je veková hranica). Informujte sa u
VLADIMÍR SYKORA
1501 Stearns Hill Road
Waltham, MA 02154, USA
Tel. /617/ 647-0135

Služba 24 hodin denne, 365 dní do roka

Krajanské středisko Denia — Španělsko

Na výběr jsou: garsonky, byty, řadové domky, vily a pozemky.
V Denii najdete: příznivé klima, kouzelný kraj a nové přátele ze všech koutů světa.

„LA PEDRERA II“ — VESNIČKA KLUBOVÉHO RÁZU

Fáze 1: dokončena a vyprodána
Fáze 2: ve výstavbě

Bližší informace, prodej & pronájem:

DIVA IMMOBILIEN K. & V. DIVOKÝ, Segantinstr. 9., CH-8049 Zürich, tel. 01/341 21 56

Malý oznamovatel

PŘEKLADY — TLUMOČENÍ

z češtiny do němčiny a naopak provádí a ověřuje veřejně ustanovený a přísední soudní překladatel a tlumočnick s dlouholetou zkušeností (listiny, smlouvy, literatura)
Dipl. Verwaltungswirt (FH)
ROLAND RICHTER
Steinstr. 46
8000 München 80, tel.: 089/48 65 79
Termíny jen po telefonické domluvě!

Úředně ověřuji překlady.

Poskytuji porady při žádostech o propuštění z čs. občanství, při žádostech o německé státní občanství, při zápočtu let do Rentenversicherung. Vysokoškolsky vzdělaná, přísední soudní překladatelka

ELIAN S O T T

Musikantenweg 4, 6000 Frankfurt/Main 1
Tel.: 069/44 64 20
od 17-19 hod. mimo soboty a neděle
Prosím o písemné nebo telef. spojení.

Překlady z češtiny do němčiny
a do angličtiny a z obou řečí do češtiny
provádí a úředně ověřuje
místopředsední překladatel

LADISLAV SANTIAGO DE LA GRUZ
Guerickestrasse 21, 8000 München 40,
tel.: 089/361 74 04 nebo 361 74 05
zároveň veškerá pojištění (životní,
úrazové, právní, povinného ručení,
domácnosti, mot. vozidel atd.)

Ubytování ve Vídni vám poskytne

MIROSLAV SEĎA

Wien 1070, Westbahnstr. 18
Tel.: (222) 93 88 112 nebo 64 57 415
Cena od 22 DM na osobu

Zn.: „Foto výměním nebo vrátím“ č. 1-III-89 — Ing., 39/179/75, všestranných zájmů, žijící v USA ve finančně zajištěném postavení, hledá pohlednou, sportovně založenou VŠ se smyslem pro humor.

Zn.: „Z Ameriky I Evropy“ č. 1-IV-89 — Žiji v USA a rád bych poznal inteligentní ženu 38-45letou, se smyslem pro humor, pro společný vandr životem.

Zn.: „Take a chance...“ č. 2-IV-89 — Mám hlavu i srdce na správném místě, hodně už jsem viděl i měl, ale lásku jsem nenašel. Hledáš-li jako já, napiš, jsem v USA.

Zn.: „Průvodce“ č. 3-IV-89 — 60letá Slovenka, žijící v Praze, ráda by si dopisovala se starším mužem ze zámoří. Čeka mě cesta do USA v příštím roce, hledám proto krajana, který by mně mohl dělat při návštěvě v USA průvodce.

Zn.: „Společná touha“ č. 5-IV-89 — Vdova po Američanu uvítá korespondenci s osamelým Čechoameričanem kolem 70 let, který též touží po přátelském dopisování, popř. osobním seznámení.

23letý Pavel hledá přítelkyni, která mu pomůže získat povolení k pobytu v USA. Ilona's restaurant; Pavel Kraus, 2721 Gulf Blvd., Indian Rocks Bch. FL.

Čtyř- až šestinásobné zvětšení kapitálu !

Zamýšlíte podnikat? Chcete si za nízké úrokové sazby peníze půjčit a na vysoké je ukládat? Švýcarské bankovníctví a pojišťovnictví skýtá nejvyšší možnou záruku solidnosti a bezpečí. Nejsem vázán žádnou společností; můžete se spolehnout, že Vám objektivně poradíme spojení, které je pro Vás osobně nejvýhodnější.

Velice záleží na tom, do jakých rukou se dostanete, kam sahají možnosti příslušného pracovníka. Znáte desatero výhod POJIŠTĚNÍ VAŠEHO KAPITÁLOVÉHO SPOŘENÍ VE ŠVÝCARSKU? Víte jaké splátky z ciziny do Švýcarska platit, jaká skladba pojistky je pro Vás osobně nejvýhodnější? Rádi Vám vše vysvětlíme v naší mateřštině, rádi Vám neutrálně poradíme.

Váš Hubert Peter Pazdera

**AGENTUR
PAZDERA**

Služba denně (i ve svátky) plných 24 hodin.

Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Telefony: 932 32 22 nebo 252 77 47
Předvolby: ze Švýcarska: 01
ze Spolkové rep. Německo: 00411
z Velké Británie: 010411

KUS DOMOVA V ALPACH

ČESKÝ PENSION MILAN

Celoroční lyžování, koupání, tenis, plachtění, koně, houby, tanec
5700 Zell am See, Rakousko, Zellermoosstr. 75
Tel. 0043/6542 7113
Vylety Grossglockner, Kaprun, Salzburg, Innsbruck, Krimml.

Tydenní Wanderkarte pro všechny lanovky
v létě 280 Sch.
Česká kuchyně

Polopense od 26.- DM

zahájení zimní sezóny od 2. XII.
Píšte česky.

Zn.: „Život je jen náhoda.“ č. 7-V-89 — Inteligentní, nezávislá, 50letá žena, dobře vypadající, žijící v Mnichově, hledá intel. partnera

Zn.: „Sám“ č. 8-V-89 — 35letý Moravák, žijící v Rakousku, by se rád seznámil s příjemnou a sportovně založenou ženou do 35 let. Prosím foto — odpovím. (Rakousko není podmínkou.)

Zn.: „Z Evropy I zámoří“ č. 9-V-89 — Středoskolačka hledá vhodného partnera přes 55 let k společnému soužití. Nacionále — foto čestně výměním.

Zn.: „Podnikavá“ č. 10-V-89 — Mladé vypadající žena (50), intel., žijící se synem v BRD, hledá dobře situovaného a vzdělaného muže pro společný život v USA.

Zn.: „Hledám solidního partnera“ č. 11-V-89 — Event. penzistka, který nechce strávit zlatý podzim života sám. Misto nerozhoduje, důležitý je vzájemný soulad, něha a chuť vytvořit společnou budoucnost. Tolerantní nekuřačka se těší na Tvůj dopis a foto.

Zn.: „Česka z Vlně“ č. 12-V-89 — 26/167, absolventka gymnázia, hledá muže z celé Evropy, citlivého přítele, rádce, společníka. Prosím o čestnost a úroveň, nabízím totéž. Fotku výměním nebo vrátím.

Zn.: „Čas nečekej“ č. 13-V-89 — Čech, 30letý, žijící v Bavorsku, hledá upřímnou přítelku se smyslem pro humor a touhou po šťastné budoucnosti.

Zn.: „Západonem. št. občan“ č. 14-V-89 — 33/177, středoskolák, temperamentný, si hledá elegantní manželku kdekoli mimo Evropy. Dieťa nie je problém. Poznate Dr. M. Plzáka?

Zn.: „Láska-pochopení-porozumění“ č. 15-V-89 — 37letá s 1 dítětem touží poznat muže do 42 let.

Zn.: „Prosím o Tvé foto“ č. 16-V-89 — Vzhledný 35ročný, 185/85, t.č. žijící v Rakúsku so svojim 9ročným synom, hľadá dobrú a prijemnú, mladú ženu kdekoli vo svete, ktorá by dala nám to, čo ponúkame my... Ak si sama, alebo s dietatom, ozvi sa, neolutuješ.

Zn.: „Žiji ve Scandínávii“ č. 17-V-89 — Češka, býv. obchodvedoucí, fin. nezávislá, pohledná, znalá angl. a něm., hledá charakterního muže kolem 70 let pro pékne přátelství.

Zn.: „USA—N.Y.“ č. 18-V-89 — 32/183/80, stredoškolačk, žijící v predmestí New Yorku, s dobrým zárobkom a pokračující v štúdiu na amer. fakulte, by sa rád zoznámil s intel. dievčatom vo veku 27-32. Zaujímá ma hudba, cestovanie, šport, kultúra.

Zn.: „Seznámení“ č. 19-V-89 — Blondýnka, 20/172, žijící doposud na Moravě, hledá hodného a sympatického mladého muže.

Zn.: „Bavorsko ahoj!“ č. 20-V-89 — Čtvrt století hledám již slušného, intel., hodného a ne lakomého muže! Kdepak jste, hoši, roztroušení? 29. V. mi bude už 45 let. Napište mi!

Zn.: „Láska a kamarádství“ č. 21-V-89 — Češka s němec. občanstvím, 36letá, hezká, intel., 170/51, hledá hodného, vzdělaného partnera třeba i s dětmi. Přednost z Evropy, fotka vítána.

Zn.: „Toni a Myška“ č. 22-V-89 — Hledám býv. manželku Máriu Orovanovou (30 r) s dcerou Michaelou Rozárovou (12 r.), které sú t.č. v EGYPTĚ, aby sa ozvali na značku do red. Č. Slova.

Zn.: „Ozvi se, Ivo Hajný“ č. 23-V-89 — Odešel z Československa v r. 1969, hledá ho kamarád z Pancífe, nyní v Austrálii.

Zn.: „Hledám strýce“ č. 24-V-89 — Hledám strýce z Kanady, Kaniu-Pastrňáka, původem ze Šenova u Ostravy. Prosím, upozorněte na tento inzerát.

Zn.: „T.č. v Rakúsku“ č. 25-V-89 — Automechanik a vodič těžkých nákladních aut s rodinou hledá sponzora do Kanady.

Zn.: „Prodám nové studio“ č. 27-V-89 — v kra-janském středisku Denia — Španělsko, 32 čtv. metrů, La Pedrera II, Fáze 1, nezařízené, jen s lednicí — pro nemoc.

Opět v prodeji domy ve Španělsku od 60.000 sFr.

Zajistíme financování na 50 procent ceny, výborná možnost celoročního podnájem.

AGENTUR PAZDERA, Kreuzplatz 20,
CH-8008 Zürich, Švýcarsko
tel.: 00411-932 32 22

Krajané v celém světě V pojištění, v podnikání, financování, půjčkách, prodeji a koupi lékařských praxí a jiných firem, Vám neutrálně poradí

AGENTUR PAZDERA

Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Tel.: CH: 01 932 32 22; BRD: 00411-932 32 22
Provoz 24 hod. denně, o nedělích i svátcích

Čemu se doma smějí

Ministři zahraničních věcí, sovětský Ševardnadze a americký Baker, si nedávno při setkání v Moskvě povídali o svých spoluobčanech. „Všechno by celkem šlo,“ říkal Baker, „ale mám dojem, že naši lidé denně utrácí spoustu peněz za zbytečnosti, za věci, které vůbec nepotřebují.“ Ševardnadze s pochopením přikyvoval a potom řekl: „U nás zase všichni lidé za jeden jediný den ukradnou mnohem víc, než vaši lidé promarní za celý rok.“

*

Potkali se na hranici tři psi. Západoněmecký si stěžoval, že to v jeho zemi jde z kopce. Včera v poledne musel půl hodiny štkat, než mu hodili k žrádlu kus masa. „Masa? Co to je maso?“ ptal se polský pes. „Štkat? Co to je štkat?“ ptal se český pes.

*

Gorbačov přiletěl do Paříže na návštěvu. Sotva sestoupil z letadla a podal si ruku s Mitterrandem, hned se vyptával: „Kolik to zaměstnáváte lidí? Jakou mají pracovní dobu?“ Mitterrand odpověděl: „Na letišti je šest tisíc zaměstnanců, pracují 48 hodin týdně.“ Gorbačov přikývl: „U nás v Moskvě taky pracuje na letišti šest tisíc lidí, ale musí pracovat 58 hodin týdně.“ Mitterrand jen potřásl hlavou: „To by u nás nešlo, aby pracovali 58 hodin týdně. Na to máme mezi zaměstnanci letiště příliš mnoho komunistů, ti by to nedovolili.“

*

Potká Ivan na Rudém náměstí v Moskvě Volodu a vyptává se: „Nu tak, jak se ti daří v té perestrojce?“

Voloda s nechutí odpovídá: „Inu, jako všem. Hůř a líp.“

„Hůř a líp, co to meleš za nesmysl,“ diví se Ivan.

„No přece letos se mi daří hůř než loni,“ vysvětluje Voloda, „ale daří se mi líp, než se mi povede příští rok.“

Moravianum AG

Filiale

6000 Frankfurt 1, Koblenzerstr. 8

Dne 1. 4. byla otevřena nová krajanská cestovní kancelář ve Frankfurtu/M. Nabízíme našim krajanům a jejich přátelům veškeré služby v turistice a cestování, individuální i skupinové, za velmi výhodných podmínek. Letecké, autobusem, vlakem i lodí po Evropě a do celého světa. **Krajanům poskytujeme 5 procent slevy** na všechny zájezdy. Zprostředkujeme na Vaše přání pro vaše příbuzné a známé v ČSSR dovolenou v zahraničí.

Volejte nebo pište, jsme Vám k službám.

Provádíme úředně překlady

z češtiny do němčiny

a naopak za mírný poplatek.

MORAVIANUM AG Travel Agency

6000 Frankfurt 1, Koblenzerstr. 8,
Tel.: 069/732 914

Zn.: „Platím v dolarech“ č. 26-V-89 — Koupím stavební parcelu nebo novější rod. domek či byt v Praze.

Zn.: „Ubytování v Kolíně“ č. OB-104-I-89 — Poskytnu levné ubytování v Kolíně n/Rýnem. Tel.: 0221/419661.

Filmový hlt roku 67/68

TA NAŠE PÍSNÍČKA ČESKÁ

s Waldemarem Matuškou, M. Kopeckým, J. Bohdalovou, J. Bejvlem a dalšími předními českými herci, zpěváky a orchestry.

FILMOVÝ MUZIKÁL, sestavený z písní **Karla Hašlera**, zasazený do překrásných motivů pražských uliček a zákoutí. Dobové kostýmy i nákladná vyprava tohoto celovečerního barevného filmu předčí Vaše představy Prahy na počátku našeho století.

Videokazety dokonale obrazové a zvukové kvality, nahrané přímo z filmu — žádná pátá kopie z páté kopie!!!

Kazety v barevném knižním obalu v systému VHS/PAL k okamžitému dodání, systém BETA/VIDEO 2000 jen na objednávku.

Cena kazety DM 60 plus poštovné (nebo ekvivalent) Délka 81 min.

K dostání pouze u smluvních firem PROART: — v Rakousku: BOHEMIA STORE, Petr Pastrňák, A-1070 Wien, Lindengasse 5 (poštou i na prodejné) — ve Švýcarsku: B. Smetana — Postfach 67, 8360 Eschlikon, Schweiz — ve Skandinávii: Bohemia Video, Box 3119, 183 03 Taby-Sverige v NSR, BENELUX, Anglie, Francie, Itálie, Austrálie u firmy PROART, D-8045 Ismaning b. München, P.O. Box 12 32, West Germany — v Kanadě v syst. NTSC (dokonalé kvality) u firmy: cena 44 kan. dolarů a pošt., ACTIVE VIDEO P.O. Box 1218 SNOWDON, Montréal, Que: H3X, 3Y3, Canada — v USA v syst. NTSC (dokonalé kvality) u firmy: EUROVIDEO, P.O. Box 356.ATTWOOD CA. 92601, USA EUROVIDEO pro Vás provádí kvalitní převody z evrop. normy do NTSC

Podporujte nás — kupujte jen originál!

České knihkupectví v Mnichově

Od ledna 1988 jsou mnichovští a přespolní obohaceni o možnost nakoupit si osobně české, slovenské, polské a překladové knihy každý den v menším obchodu v mnichovském Schwabingu, nedaleko **Pinakotéky**. V **Hess strasse 88**, 8 München 40 je denně otevřena včetně **sobot** pobočka frankfurtského **Dialogu**, tel.: 089/52 57 10. Kromě knih se zde nabízí i gramodesky, kazety a videotéka.

Postrádáte-li **kild, lesy, vodu, čisté vzduch**, navštivte nás. Nabízíme Vám českou kuchyni, ubytování v útulných pokojích se snídaní **za 20 DM**.

Týden dovolené s plnou penzí za 259 DM
Vikend pátek - neděle 80 DM s plnou penzí
Na Vaši návštěvu se těší a zve
Jaroslav Holub
Gaststätte „Zum Hirsch“
Arolser Str. 17, 3538 Marsberg-Canstein
Tel.: 02993/615

ČESKÉ A SLOVENSKÉ KNIHY

vydané v ČSR i v exilu, gramodesky, reprodukce a další Vám obstará **Zásilková služba knih:**
Mirka Vychytil, Postfach 02336,
D-6000 Frankfurt/M.- Napište si o seznamy.

Nabízím

100 % a okamžité financování nemovitostí (bytů, domů, pozemků firem)

100 % zajištění v případě nemoci, nezaměstnanosti, stáří či jiné pracovní neschopnosti;

Půjčky a pojišťování všeho druhu.

Zdeněk Kedroutek

Kurfürstenstr. 16

8034 Germering b. München
Tel.: 089/841 40 18

POJIŠTĚNÍ ŘIDIČSKÉHO PRŮKAZU

Pozor, novinka!

Nabízím pojištění řidičského průkazu pro řidiče z povolání a také řidiče-amatéry
Informace podá:

AGENTUR PAZDERA,

Tel.: CH-01-932 32 22

D 00411-932 32 22

Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich

V malebné předalpské krajině **ALPENGASTHOF RABENKOPF** (8113 Ried bei Kochel am See, tel. 08857/208) má pro hosty moderní, hotelové ubytování s výbornou restaurací, s vídeňskou a českou kuchyní (oceněnou odbornými časopisy). Možnosti horolezeckých a lyžařských tur, výletů a rybaření. Vhodné prostředí pro prázdninový pobyt na zdravém vzduchu.

Jen 65 km, od středů Mnichova, 20 km od Garmisch-Partenkirchenu.

Vyžádejte si nabídku, rádi posloužíme.

Plánujete-li dovolenou na Floridě, navštivte krajanský motel

JASMIN VILLA

801 S. Ocean Blvd.

Pompano Beach, Florida 33062-6315, USA

Tel.: (305) 941-7930

Budete se u nás cítit jako doma.

Těšíme se na Vás

Lajoš a Janet Naňákovy

ANTIKVÁRNÍ I NOVÉ ČESKÉ KNIHY

PRODAVÁ A KUPUJE

Alois Čížek

37, Avenue Joseph Segretlin,

F - 93220 GAGNY, TI. /1/43-88-24-68

France

DOVOLENÁ ve Švýcarsku ve vlastním domě za dovolenou v jiné zemi v zámoří za stejných podmínek, dle dohody. Pište na: F. Lattenberg, dipl. Arch. Messenriet, CH-8500 Frauenfeld, Schweiz.

MORAVIANUM AG

Fillale

6000 Frankfurt 1,

Koblentz str. 8, tel.: 069/73 29 14

Naše nabídka: RECKO

Hotel **Europa** nebo hotel **Thermalkos**
Korinos 60 km jižně od Soluně. Přimo u moře
Všechny pokoje se sprchou a WC,
balkon s výhledem na moře.

Do 30. 6. 89 a od 1. 9. do 30. 10. 89
přenocování se snídaní 154 DM týdně
polopense 203 DM týdně

Od 1. 7. 89 do 30. 8. 89

přenocování se snídaní 175 DM týdně
polopense 238 DM týdně
přístýlka 22 DM denně
dětská přístýlka 6 DM denně

Děti od 4-10 mají 50 procent slevu
dětí od 11-15 mají 40 procent slevu
Vlastním dopravním prostředkem, přeprava le-
tadlem možná.

Camping na zahradě hotelu:

Štán, auto, 2 osoby se snídaní 15 DM denně,
polopense možná

Budoucnost Prahy se řeší dnes

Praha, jejíž sláva se má podle věštby kněžny Libuše dotýkat hvězd, na tom není v současné době dobře. Inu, je to město velké a že v tom Libuše měla pravdu, uznal nedávno v rozhovoru s redaktorkou čs. rozhlasu i ing. Václav Malovický, pracovník Prognostického ústavu v Praze. „Praha má zcela ojedinělé místo v naší republice nejen svou velikostí,“ řekl, je to naše jediné miliónové velkoměsto a zřejmě sto až dvě stě let jím ještě bude.“ Ing. Malovický přitom vysvětlil, že se Praha stavěla nedůsledně, bez koncepce. Nejvíce ovšem byla postižena tím, že se dávaly peníze na rozvoj jiných oblastí republiky, na hlavní město se zapomínalo a následkem toho je dnes Praha zanedbaná. „Je nevyšší čas říci, že se její budoucnost začíná již dnes,“ prohlásil prognostický ing. Malovický. Jaká bude Praha v roce 2040 nebo 2050 se určuje rozhodnutími, která se vtělují do návrhů, plánů, koncepcí projektantů a na jejich výslovných prknech už v současné době. Především jde o problémy ekologické, o životní ovzduší, kde je na tom hlavní město o málo lépe než severní Čechy, a ty v tomto ohledu trpí strašně.

Co se týče oblasti životního prostředí, ing. Malovický pokládá za nejzávažnější záležitosti dopravy a jejích vlivů, jimiž jsou hluk, exhalace, čistota, parkování. Na druhém místě je to znečišťování ovzduší, na třetím odpady a modernizace nejen kanalizační sítě, ale celého vodárenského systému. Na čtvrtém místě je zdravotní stav obyvatelstva.

Jak už řečeno, Praha je se všemi svými problémy pjedinehá a pražská doprava je rovněž výjimečná svou ojedinělou koncentrací. V Praze připadá na jeden čtvereční kilometr na 480 osobních, nákladních nebo dodávkových aut. Kdyby se všechny tyto vozy zapar-

kovaly na jednom místě, pak by automobily zabraly celý prostor Prahy 1 a tři čtvrtiny Prahy 2.

Avšak není to problém jen automobilové dopravy, když je v pohybu: v současné době — upozornil ing. Malovický — je problémem i takzvaná doprava v klidu, parkování. Co se toho týče, pracovník Prognostického úřadu míní, že je v současné době žádoucnější budovat víc než kulturní zařízení garáže pro auta a zejména garáže hromadné. Mělo by se vzít také v úvahu, že za své životnosti každý vůz 98 procent existence prostojí, zvláště na komunikačních cestách. O tom, jak automobily znečišťují ovzduší a o dalších negativních následcích automobilové dopravy, se mluví pořád. V historickém jádru Prahy byly zřízeny pěší zóny. Ale co s auty? Hromadná parkoviště nejsou vůbec vybudována. Ovzduší, znečišťované auty, nepostihuje jenom lidi. V Prognostickém úřadu vypočítali, že škody ze znečištěného ovzduší na pražských stavebních památkách dosahují 500 miliónů za rok — půl miliardy korun škod za rok.

Při výhledech do budoucna se v Prognostickém ústavu v Praze ohlíží i do minulosti. Ing. Malovický připomněl ekologicky nesmírně svůdný problém splavnění Vltavy: „Je zajímavé, že v třicátých letech se 70 procent veškerého ovoce a zeleniny dopravovalo do Prahy po vodě, na lodích se dokonce prodávalo. Dnes při řešení další využitelnosti přístavu v Holešovicích se tato naprosto nezavadná varianta řešení naskytá...“ Nejde o netradiční řešení, naopak jde o řešení, která odpovídají našim tradicím a možnostem. Netradiční jsou leda v tom, že porušují dosavadní byrokratické, resortní, omezené lokálně-patriotické zájmy.

Drobné zprávy z domova

Praha Před 15 lety, 9 května 1974, zahájilo činnost metro na trase C, která měla 9 stanic a měřila ani ne 7 km. Dnes měří metro 33 km, má 36 stanic, 48 vestibulů a 534 vozy na 3 tratích a denně přepraví milión 200 000 cestujících. Za 15 let celkem 3,5 miliardy cestujících.

Bratislava. Do přístavu 27. dubna dorazil náklad 400 tunové tlakové nádoby jaderného reaktoru, vyrobený plzeňskou Škodovkou pro atomovou elektrárnu v bulharském Delebe.

Mladá Boleslav. V automobilce koncem dubna vyrobili dvoumilióntý osobní vůz typové řady Škoda 742. Jubilejní auto šlo do podnikového muzea.

Karlovy Vary. Po Praze a Bratislavě se stalo 10. května zdejší letiště třetím mezinárodním letišťem v Československu. Budou na něm přistávat letadla ze západní Evropy, arabských zemí i USA.

Praha. Podle nejnovějších dat Ústavu zdravotní výchovy přestalo loni kouřit 6 proc. kuřáků, 19 proc. kouření omezilo, 26 proc. nekouří před dětmi. Vydání na cigarety kleslo o 235 mil. Kčs, prodej cigaret je v České republice nižší o 832 mil kusů, na Slovensku o 313 miliónů kusů.

Poprad. Silný vítr ve dnech 7. a 8. května dosáhl ve Vysokých Tatrách rychlosti orkánu (170 km/hod.), na Lomnickém štítu budovy lanovky a meteorologické stanice byly do dvou metrů zaváty sněhem, byly způsobeny obrovské škody v lesích.

Tábor. Na farmě v Řezce muzejní odborníci označili nález přes 600 stříbrných mincí ze XIV. a XV. století za jeden z největších středověkých pokladů mincí v jižních Čechách.

Znojmo. Počátkem května odeslalo družstvo Jednota do firmy první namáklou nákladem 14 285 kg živých slimáků, za získané devizy přiveze spotřební elektroniku.

RESTAURANT HIRSCHGARTEN

Návštěva jedné z nejkrásnějších výletních restaurací zůstane pro Vás zážitkem

K naší staročeské a myslivecké kuchyni
točíme plzeňské a budějovické pivo

Velká terasa s výhledem
na jelení zahradu a minigolf
Salonky od 10-70 osob
pro rodinné slavnosti a hostiny.
Otevřeno denně kromě pondělí
od 11.00-23.00

Na Vaši návštěvu se těší

Rodina Koubova

Elisabethenschneise

6380 Bad Homburg / Dornholzhausen

Tel.: 06172 - 33525

V SAMÉM SRDCI
SAN FRANCISCA

Restaurant

685 Sutter/Taylor

(415) 441-5678

**ZMĚNY DEVIZOVÝCH ÚČTŮ
V ČESKOSLOVENSKU**

Podle oznámení Federálního ministerstva financí ČSSR platí od 1. května 1989 nové „Zásady pro vedení devizových účtů fyzických osob“ a jejich použití. Proti dosud platným předpisům došlo k následujícím úpravám:

Na devizové účty je možno skládat „devizové prostředky v měnách nesocialistických zemí“ bez prokazování původu jejich nabytí, a to došlou devizovou úhradou, inkasem platebního dokumentu, nebo přímo složením devizových prostředků v hotovosti.

Snížena byla výše minimálního počátečního vkladu z částky 500 amerických dolarů (nebo protihodnoty této částky v jiné volně směnitelné měně) na částku 300 dolarů.

Na devizový účet lze skládat devizové prostředky ze všech platebních titulů, s výjimkou náhrad věcných škod z titulu pojištění, které bylo uhráženo v československé měně.

Při čerpání z účtu na cesty do zahraničí není už stanovena horní hranice, majitel smí vybírat až do výše zůstatku účtu. Na individuální turistiku musí být dodržena minimální výše 10 amerických dolarů na osobu a den, u dětí do dvanácti let polovina.

Vlastníci devizových účtů smějí uskutečňovat nákupy zboží, příp. služby (zdravotnického charakteru, literatura, noviny a časopisy atd.) zásadně prostřednictvím TUZEXu. Mimo tuto organizaci smějí uskutečňovat nákupy do částky 100 amerických dolarů, a to i opakovaně.

Kromě Živnostenské banky a Československé obchodní banky budou devizové účty zřizovat i vybrané pobočky Státní banky československé, a to: Praha 1, Praha 2, Praha-západ, Mladá Boleslav, České Budějovice, Jindřichův Hradec, Cheb, Tachov, Děčín, Most, Pardubice, Liberec, Bratislava-město, Bratislava-východ, Trnava, Nitra, Banská Bystrica, Poprad, Michalovce.

Zn.: „Poválečné vydání“ č. 28-V-89 — Česká poválečná vydání Platonových a Aristotelových spisů odkoupim.

Zn.: „Pro seriózní zájemce“ č. 29-V-89 — Prodám obrazy české krajiny. Alpy od Fr. Libala, lepty New Yorku od Šimona, starožitné granátové šperky a bronzový, starý lustr.

Zásilky do ČSSR

vyřídíme za Vás

Exportní ceny pro televize, rádia, computery

a jiné.

Na požádání zašleme ceník.

WIP — Import — Export

Hummelsteiner Weg 22

8500 Nürnberg 40, tel.: 0911/43 58 20

NOC NA KARLŠTEJNĚ

Romantická hudební komedie podle Jaroslava Vrchlického s hudbou Karla Svobody, texty písní Jiří Štajdl.

V hlavních rolích: Jaroslav Marvan, Karel Höger, Jana Brejchová, V. Brodský, Waldemar Matuška, Miloš Kopecký a mnoho dalších známých herců a zpěváků.

Připomeňte si i Vy populární melodie tohoto celovečerního barevného filmu (88 min.), natočeného v r. 1973 v překrásných interiérech a exteriérech hradu **Karlštejn** a jeho okolí.

Videokazety nahrané přímo z filmu, dokonale obrazové a zvukové kvality, v barevné knižní obálce v systému VHS/Pal k okamžitému dodání. Video 200 a Beta pouze na objednávku. Cena kazety DM 60z plus poštovné (nebo ekvivalent) K dostání pouze u smluvních firem **PROART**:

- v Rakousku: BOHEMIA STORE, Petr Pastrňák, A-1070 Wien, Lindengasse 5, Österreich (poštou i na prodejnu)

- ve Švýcarsku: B. Smetana — Postfach 67, CH-8360 Eschlikon, Schweiz

- ve Skandinávii: BOHEMIA VIDEO, Box 3119, 183 03 Täby — Sverige

- V NSR, Benelux, Anglie, Francie, Itálie, Austrálie, N. Zéland u firmy PROART, D-8045 Ismaning b. München, P.O. Box 12 32, West Germany

- v Kanadě v syst. NTSC (dokonalé kvality) u firmy: ACTIVE VIDEO, P.O. Box 1218 Snowdon, Montréal, Que. H3X, 3Y3 — Cena 44 kan. dolarů plus poštovné

- V USA v syst. NTSC (dokonalé kvality) u firmy EUROVIDEO, P.O. Box 356, Attwood, CA 92601, USA. Cena 39 am. dolarů včetně poštovného. EUROVIDEO pro Vás provádí kvalitní převody z evropské normy do NTSC.

Podporujte nás — Kupujte jen originál!

Stockholmský bronz nebyl maximem československého národního mužstva

Překrásná stockholmská „Aréna Glóbus“ byla od 15. dubna do 2. května dějištěm 53. mistrovství světa v ledním hokeji, které mělo skvělou úroveň. Ačkoli jeho vítězi se stali opět po třech letech reprezentanti SSSR, k jeho oživení přispělo v první řadě kanadské národní mužstvo, které bylo bezpochyby nejlepším týmem, jaký kdy vůbec reprezentoval kolébku ledního hokeje na mistrovství světa. A i když hokejisté s javorovým listem na prsou prohráli se Sověty a v předkole dokonce i se Švédy, hokej, jaký nám ve švédské metropoli ukázali, se musel všem líbit; byl to hokej nátlakový, výbušný, enormě rychlý, atraktivní, při němž všichni hráči Kanady v soupeřově obranné třetině doslova „šlapali“, prodrali se mnohdy hradbou těl protivníka a dokázali využít každé sebemenší chybičky soupeře.

Hokej, který se tentokrát ve Stockholmu hrál, se nedá vůbec srovnávat se hrou, jakou předváděla mužstva ještě před pěti-šesti roky. Hrál se tvrději, bránění ve hře soupeři nebo doslova držení soupeře, aby se nedostal do gólové pozice, dnes už rozhodčí téměř nepískají. Proto je to dnes hra mnohem plynulejší, než byla kdysi. Někdo by mohl říci — a ne oprávněně — že krása z hokeje zmizela. Ale není tomu docela tak. Kdo viděl např. první třetinu zápasu Kanady se Švédskem — mám na mysli zápas předkola — nebo střetnutí Sovětů s Kanadou v „play-off“, ten mi dá za pravdu, když řeknu, že to byl „atomový hokej“, hokej moderní doby, založený na nesmírném tempu, orientaci v této rychlosti a rychlém dojíždění kotouče při nahazování zadního mantinelu.

Čs. tým mužstvem budoucnosti

Dres čs. hokejového národního mužstva obléklo na mistrovství světa ve Stockholmu deset (!) nováčků a tak bronzová medaile tohoto vrcholného světového podniku hokejistů a stříbro evropského šampionátu není jistě neúspěchem. Přesto třeba říci, že tento čs. reprezentační celek měl už na tomto šampionátu na víc: prohrál v úvodním utkání play-off nešťastně se sovětskou sbornou komandou 0:1, a čtvrtá, vítězná branka Kanadanů v posledním zápase s Československem, byla více než sporná.

V základní části mistrovství světa hráli Čechoslováci ještě příliš nervózně, v mnoha střetnutích „platili daň debutantů“, ve finálové skupině si však už počínali jako staří mazáci. Jsem přesvědčen, že toto mužstvo je týmem budoucnosti a že pod odborným vedením trenéra Pavla Wohla dosáhne už na příštím mistrovství světa r. 1990 ve Švýcarsku (v Bernu a Friburku) ještě pozoruhodnějších úspěchů.

Rekordní skóre v duelu s Poláky

Na rozdíl od minulých světových šampionátů, nevydal tentokrát ve Stockholmu v první fázi soutěže nikdo z hokejistů „velké světové čtyřky“ ze sebe vše, hrál jen na vítězství respektive na remízu a šetřil silami na zápasy play-off. Platí to především o novém mistru světa ze Sovětského svazu, ale částečně i o dalších týmech, tedy i o mužstvu Československa. To sice mělo v úvodním utkání s hokejisty NSR potíže, pak však se od zápasu k zápasu zlepšilo, přesto jeho utkání s mužstvem USA (v blízkém Södertälje) bylo velkým nervákem, při kterém jsme všichni odpočítávali sekundy, které chybí do konce tohoto dramatického střetnutí. Naopak exhibiční hru čs. hokejistů jsme vychutnávali v utkání s Poláky, kdy to na kluzišti Arény Glóbus vypadalo jako na střelnici a Čechoslováci dosáhli rekordního vítězství světového šampionátu 15:0.

Utkání „předkola“

Čs. hokejové národní mužstvo po úvodní remíze s NSR 3:3 (prohrávali jsme už 1:3), zvítězilo nad Fínem 3:1, Poláky 15:0 a nad USA 5:4 (oficiální výsledek však zněl nakonec 5:0 pro Československo, neboť americkému reprezentantu Correyemu Millenovi byl dokázán doping). Pak čs. hokejisté prohráli se Sověty 2:4, remízovali 3:3 se Švédy a podlehlí Kanadě 2:4.

Další utkání: Sovětský svaz zvítězil nad Švédskem 3:2, Kanadou 4:3, Fínem 4:1, NSR 5:1, USA 4:2 a Polskem 12:1; Kanada porazila Fíny 6:4, NSR 8:2, USA 8:2 (po Millenově dopingu zněl výsledek 8:0), Polsko 11:0 a prohrála se Švédy 5:6. — Švédsko vyhrálo nad Fínem 6:3, USA 4:2, Polskem 5:1 a hrálo 3:3 s NSR. — Finové zdolali Poláky 7:2, NSR 3:1 a s USA hráli 3:3. — Spojené státy zvítězily nad NSR 7:4 a Polskem 6:1. — Německá spolková republika prohrála senačně s Polskem 3:5.

SSSR mistrem Evropy

Po skončení základní části světového šampionátu získali sovětské hokejisté titul mistra Evropy, Československo bylo druhé a domácí Švédové třetí. Konečné pořadí mistrovství „starého kontinentu“ bylo toto:

	body	skóre
1. SSSR	10	28:7
2. Československo	6	26:11
3. Švédsko	6	19:13
4. Finsko	4	15:16
5. Polsko	2	9:42
6. NSR	2	11:19

Pořadí mistrovství světa (po základní části)

	body	skóre
1. SSSR	14	36:12
2. Švédsko	10	29:20
3. Kanada	10	45:18
4. Československo	8	33:15
(tato čtyři mužstva postoupila do závěrečných bojů „velké světové čtyřky“)		
5. Finsko	5	22:25
6. USA	5	20:29
7. Polsko	2	17:34

(týny pro boje o pořadí na 5.-8. místě, respektive boje o záchranu v „A“ skupině)

Nešťastná prohra se Sověty

„Téměř 55 minut jsme s olympijskými vítězi udrželi čisté konto, jediná chybička nás však stála porážku,“ prohlásil bezprostředně po úvodním utkání „play-off“ mistrovství světa Československo — Sovětský svaz trenér čs. reprezentace Pavel Wohl reportéru švédské televize, když pak o něco později na tiskové konferenci k tomu dodal: „Střetnutí se Sověty mi připomínalo šachovou partii, v níž soupeř měl lepší koncovku. Prohráli jsme však zápas nešťastně!“ Ano, čs. hokejisté, kteří byli sovětské sborné komandě rovnocenným soupeřem, měli skutečně smůlu, když po jediné chybičce v celém zápasu dal ve 54. minutě střední útočník druhé sovětské útočné formace Vjačeslav Bykov z příhrávky Kamenského zlatý gól zápasu. Už však předtím měli Čechoslováci velké šance: kapitán pardubické Tesly Otakar Janecký, Jiří Kučera či Rostislav Vlach mohli rozhodnout utkání, svou zbrklostí a nerozhodností však i při svých sólových únicích ztroskotali na průměrném brankáři Sovětů Mylnikovovi. Škoda, čs. tým mohl zápas (ve kterém obě mužstva volila stejnou taktiku: nejpřísnější obranu po celé ploše kluziště) vyhrát.

Ve druhém utkání zahajovacího dne závěrečných bojů „velké světové čtyřky“ prohrálo Švédsko k velkému zklamání publika se skvěle hrajícími Kanadany zaslouženě 3:5.

V rozpětí 23 sekund se rozhodlo o vítězství nad Švédskem

Když obhájci titulu mistra světa Švédové dostali ve svém druhém utkání play-off s Československem ve 14. minutě úvodní třetiny ve třidvaceti sekundách z holí Spartana Tomáše Jelínka a košického útočníka Vladimíra Svítka dva góly, byli z toho vyvedeni z míry a jen tak tak, že neinkasovali další branky. Jelikož tento stav — 2:0 pro Československo — trval dalších dvacet minut, nastal na švédské střídačce velký zmatek. „Co teď? Jak zvrátit chod zápasu?“ V nouzi nejvyšší — před

Mezinárodní hokejová federace I.I.H.F. udělila na mistrovství světa ve Stockholmu Cenu nejlepšího brankáře Dominiku Haškovi (na snímku uprostřed), Cenu nejlepšího útočníka Kanadanu Brianovi Bellowsovi (napravo od Haška), Cenu nejlepšího obránce kapitánu mužstva SSSR Vjačeslavu Fetisovovi.

zraků švédského krále Karla XVI. Gustava se o to pokusil švýcarský rozhodčí Willi Vögtlin, který v 16. minutě potrestal čs. mužstvo za pomalé střídání (!) dvouminutovým trestem. Oldřichu Válekovi ještě na trestné lavici neuplynula ani celá minuta, když se vyznamenala švédská střídačka ne zrovna kavalířským činem. Švédové totiž přišli na rozhodčího zápasu s tím, že hokejka kapitána národního mužstva Vladimíra Růžičky má širší čepel, než je dovoleno. A přestože Růžička hrál s touto hokejkou na mistrovství světa od počátku (a předtím doma celou sezónu) udělil mu sudí dvouminutový trest. A tak čs. reprezentační tým musel hrát 66 sekund v oslabení tři na pět Švédů. Čs. hokejisté se však ubránili a i ke druhé přestávce odcházeli do kabiny s vedením 2:0. Zde však došlo k velkému nedorozumění. Trenéři dali totiž svým svěřencům pokyn, aby v závěrečné třetině přišli neriskovali. Čs. hokejisté to špatně pochopili, hráli najednou pasivně, což Skandinávci hned vycítili a viděli v tom příležitost jak se postarat o zvrát. Výsledkem jejich převahy byla Rundquistova branka (ve 49. minutě) na 1:2, která však naštěstí Čechoslováky konečně zase probudila. Najednou hráli opět „svou hru“ a kdyby bývali proměnili jen polovinu svých šancí, mohli zvítězit o tři čtyři branky. Nestalo se tak a tak zápas byl ještě velice dramatický. V jeho závěru však brankář Dominik Hašek zachoval klidné nervy a byl vyhlášen za nejlepšího hráče utkání. Ve švédské televizi byl nazván „mužem, který porazil švédské mužstvo“. Hašek na to reportéru: „Já jsem ty góly nedal. Všichni se podíleli na vítězství, které znamená pro nás už medaili.“

Večer (v sobotu 29. dubna) vyhrálo mužstvo SSSR v dramatickém střetnutí nad Kanadany 5:3 a stalo se pojednatřicáté mistrem světa.

Lindův prvomájový dárek Kanadánům?

Zatímco do závěrečných prvomájových bojů nastupovali už sovětské hokejisté s titulem mistra světa (a ve svém posledním utkání porazili bez námahy Švédy 5:1), o druhém týmu šampionátu a tím i o držiteli stříbrné medaile se rozhodlo v utkání Kanady s Československem. A ačkoli zápas byl naprosto vyrovnaný, jeho vítězi se stali reprezentanti javorového listu Kanadané, kteří zvítězili 4:3, po třetinách 2:0, 2:3 a 0:0 a tak na Čechoslováky zbyla

pouze — stejně jako před dvěma roky ve Vídni — bronzová medaile. Nemůže však být nejmenších pochyb o tom, že čtvrtá branka soupeře (kterou v 38. minutě za stavu 3:3 vstřelil Scott Stevens) byla přinejmenším sporná, neboť v tu chvíli byl brankář Dominik Hašek faulován a v čs. brankovišti byla úplná „valná hromada“ čs. i kanadských hráčů. Čs. mužstvu se sice ještě v první části poslední třetiny přímo nabízelo vyrovnání na 4:4, ale čs. hokejisté nevytěžili nic ani z přesilovky pět na tři hráče Kanady.

Jak v bojích o záchranu?

„Černý Petr“ zůstal polským hokejistům, kterým sice v zápase s NSR stačila k záchraně remíza, prohráli však s Němci tak trochu zbytečně 0:2 a sestupují do „B“ skupiny mistrovství světa a v „Ačku“ je příští rok ve Švýcarsku nahradí Norové.

Nejúspěšnější v boji o pátou až osmou příčku byli Finové, kteří vyhráli všechna tři utkání (nad NSR 3:0, USA 6:2 a nad Poláky 4:0), — Američané zvítězili nad Poláky 11:2 a nad NSR 4:3.

Konečná tabulka hokejového mistrovství světa FINÁLOVÁ SKUPINA

1. SSSR	3	3	0	0	11:4	6
2. Kanada	3	2	0	1	12:11	4
3. Československo	3	1	0	2	5:6	2
4. Švédsko	3	0	0	3	5:12	0

BOJ O ZÁCHRANU

5. Finsko	10	5	1	4	35:27	11
6. USA	10	4	1	5	37:40	9
7. NSR	10	1	2	7	22:41	4
sestupuje:						
8. Polsko	10	1	0	9	12:76	2

Čs. lední hokej ve Stockholmu reprezentovali

Brankáři

Dominik Hašek (Tesla Pardubice — narozen 29. 1. 65) chytal ve všech deseti utkáních, tudíž jeho náhradníci: Jaroslav Šindel a Pavel Bříza nepřišli vůbec ke slovu.

Obránci

Bedřich Ščerban (Dukla Jihlava — ročník 1964) — Antonín Stavjaňa (TJ Gottwaldov — 1963); Jiří Látal (Dukla Jihlava — 1967) — Jerguš Bača (VSŽ Košice — 1965); František Procházka (Litvínov — 1962) — František Kučera (Dukla Trenčín — 1968).

Útočníci

I. formace: Vladimír Svitek (VSŽ Košice — 1962) — Vladimír Růžička (Dukla Trenčín — 1963, kapitán národního mužstva) — Zdeno Ciger (Dukla Trenčín — 1969); II. formace: Otakar Janecký (Tesla Pardubice — 1960) — Robert Kron (Dukla Trenčín — 1967) — Jiří Šejba (Tesla Pardubice — 1962); III. formace: Oldřich Válek (Dukla Jihlava — 1960) — Jiří Kučera (Škoda Plzeň — 1966) — Rostislav Vlach (Sparta Praha — 1962); IV. formace: Tomáš Jelínek (Sparta Praha — 1962) — Otto Haščák (Dukla Trenčín — 1964) — Jiří Doležal (Sparta Praha — 1963)

All Star Team (zvolení novináři)

Dominik Hašek (Československo), — Vjačeslav Fetisov (SSSR), Anders Eldebrink (Švédsko), — Sergej Makarov (SSSR), Vjačeslav Bykov (SSSR), Stephen Yzerman (Kanada).

Nejlepší střelci mistrovství světa

1. Brian Bellow (Kanada): 8 gólů, 6 asistencí — 14 bodů; 2. Vladimír Růžička (Československo): 7 branek, 7 asistencí — 14 bodů; 3. Kari Jalonen (Finsko): 5 gólů, 9 nahrávek — 14 bodů; 4. Ken Nilsson (Švédsko): 3 branky, 11 přihrávek — 14 bodů; 5. Vjačeslav Bykov (SSSR), 6. Stephen Yzerman (Kanada), 7. Dale Hawerchuk (Kanada) — všichni po 12 bodech. ...10. Vladimír Svitek — 10 bodů...

Telegraficky

Čs. fotbalové národní mužstvo sehrálo další dvě kvalifikační utkání o postup na XIV. mistrovství světa r. 1990 v Itálii: 29. dubna prohrálo v Bruselu s Belgičany 1:2, přesně o deset dnů později porazilo v Praze Lucemburčany 4:0. Ve středu 7. června hrají Čechoslováci v Bernu se Švýcary. Podrobné referáty o těchto třech utkáních přineseme v červnovém čísle ČS. — Z návštěvy v západním Berlíně se 20. května (spolu se svou manželkou Olgou) nevrátil do vlasti 23letý mistr světa v cyklokrosu Ondřej Glajza z Popradu. — Na 38. mistrovství Evropy v judo v Helsinkách získali čs. reprezentanti 4 medaile: Jiří Sosna (před rokem v Pamploně mistr Evropy) ve váze do 95 kg, Petr Šedivák v kategorii do 60 kg a Lenka Šindlerová ve váze do 61 kg získali stříbrné medaile, Pavel Petříkov (třída do 65 kg) bronz. K. Drážďanský

YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA

DOBŘE VAŘÍ—DOBŘE SLOUŽÍ

VAŠATA

VZORNÁ ČESKOSLOVENSKÁ RESTAURACE

339 EAST 75th STREET, NEW YORK, N. Y. 10021

TEL.: 988 - 7166 a 650 - 1686

YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA — YASATA